

Perspectiefnota 2022

gemeente
Hoeksche Waard

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
Voorwoord	5
1. Inleiding	7
1.1 Algemeen	7
1.2 Samenvattend financieel beeld	7
1.3 Actuele ontwikkelingen: kansen en risico's	13
1.4 Voorgestelde dekkingsmiddelen	17
2. Ambities 2022	19
2.1 Programma 0 Bestuur en Ondersteuning	20
2.2 Programma 1 Veiligheid	21
2.3 Programma 2 Verkeer, Vervoer en Openbare Ruimte	22
2.4 Programma 3 Economie	23
2.5 Programma 4 Onderwijs	25
2.6 Programma 5 Sport, Cultuur en Recreatie	27
2.7 Programma 6 Sociaal Domein	29
2.8 Programma 7 Volksgezondheid en Milieu	33
2.9 Programma 8 Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening	36
2.10 Algemene dekkingsmiddelen en overhead	38
3. Uitgangspunten en grondslagen	41
Bijlage 1: Nieuwe beleidswensen op volgorde van grootte	43

Voorwoord

Geachte raadsleden,

Bijgaand treft u de Perspectiefnota 2022-2025 aan. Zoals u weet, is dit de laatste perspectiefnota in deze raadsperiode / collegeperiode. En hoewel we te maken hebben met veel onzekerheden, zoals het uitblijven van duidelijkheid over de middelen die we ontvangen vanuit het Rijk en de langetermijneffecten van de coronacrisis, vertrouwen we erop dat we met deze Perspectiefnota de financiële huishouding op een verantwoorde manier over kunnen dragen aan een volgende raad / college. Dat vraagt om zorgvuldigheid en soms ook om lastige keuzes. In deze brief vertellen we u hier meer over.

Laatste perspectiefnota

Met de Perspectiefnota die voor u ligt geven we richting aan het beleid voor de komende jaren. Tegelijkertijd bieden we de volgende raad/het volgende college ruimte om zelf keuzes te kunnen maken. Eén van onze uitgangspunten bij het opstellen van deze perspectiefnota was daarom dat we geen ingrijpende, onomkeerbare nieuwe besluiten willen nemen die doorwerken in de volgende raadsperiode / collegeperiode. Op deze manier kan de volgende raad / college zelf een goede afweging maken op basis van het nieuwe coalitieakkoord.

Landelijke ontwikkelingen

Daarnaast spelen er diverse landelijke ontwikkelingen waarvan we de gevolgen nog niet goed kunnen overzien. Voor de langetermijneffecten van de coronacrisis geldt dat we gewoonweg nog niet weten wat dit gaat betekenen voor het bedrijfsleven, de zorg en het maatschappelijk middenveld. Of en hoe we hen moeten ondersteunen in de komende jaren is nog onduidelijk. Ook zijn er onzekerheden over de middelen die we van het Rijk mogen ontvangen. Dit geldt voor middelen voor grote thema's zoals de Jeugdhulp (zie uitkomst recente arbitragezaak tussen VNG en kabinet), Omgevingswet en de Energietransitie.

De controllers van de 100.000+ gemeenten hebben een gezamenlijk advies opgesteld dat ook laat zien dat we in een bijzondere situatie zitten. Zij adviseren om in de Begroting 2022 op een aantal onderdelen niet meer budget op te nemen dan de feitelijke bijdrage van het Rijk.

Regionale ontwikkelingen

Recent heeft het bureau Berenschot, in opdracht van de Provincie Zuid-Holland, een rapport uitgebracht dat gaat over de financiële positie van gemeenten in deze provincie. Het genoemde rapport hebben wij u eerder ook toegezonden. De conclusies van het rapport waren zeker niet geruststellend. De mate waarmee gemeenten inhoudelijk en financieel kunnen sturen neemt aanzienlijk af. De financiële positie van gemeenten staat fors onder druk en is de laatste drie jaar verslechterd. Gemeenten worden gewaarschuwd om herhaling van weeffouten, zoals die bij de decentralisatie in het Sociaal Domein (tekorten bij de Jeugdhulp) zijn gemaakt, te voorkomen. Ook Berenschot adviseert nadrukkelijk voorzichtig om te gaan met eigen middelen totdat we inzicht hebben wat we structureel aan inkomsten vanuit het Rijk gaan ontvangen.

Perspectiefnota zonder nieuwe beleidsimpulsen voor volgende raadsperiode/collegeperiode

Het huidige college heeft veel ambitie. Veel projecten en beleidswensen zijn gerealiseerd of gestart. De afgelopen jaren zijn vele nieuwe ambities toegevoegd aan de begroting (structureel €5 miljoen), ondanks het wegvallen van een aantal grote structurele inkomstenbronnen voor de gemeente waaronder een lagere algemene uitkering als gevolg van de herindeling (€ 1,6 miljoen). Daarnaast ook het wegvallen van de inkomsten uit precariobelasting (€ 5 miljoen), het vervallen van structureel dividend Eneco (€ 1,3 miljoen) en de belastingverlaging (ozb) naar het zogenoemde "midentarief", bij de herindeling (€ 1,7 miljoen) waardoor het tarief 2021 voor meerpersoonshuishoudens in de Hoeksche Waard op de landelijke Coelo-lijst uitkomt op plaats 16.

Er zijn veel wensen voor de toekomst. Toch zijn in deze Perspectiefnota om bovengenoemde redenen geen

consequenties voor de ingezette koers en de ambitie op het gebied van de grote transitieopgaven zoals deze zijn vertaald in onze eigen programmaplannen.

We willen echter voorkomen dat er onverantwoorde risico's ontstaan op lange termijn en daarnaast geen verwachtingen scheppen die we mogelijk niet kunnen waarmaken. We kiezen er daarom voor om niet vooruit te lopen op middelen waarvan we op dit moment nog niet weten of we die ook daadwerkelijk zullen ontvangen van het Rijk. Op voorhand middelen inzetten vanuit onze algemene reserve voor nieuwe structurele beleidsvoornemens achten wij financieel gezien niet verantwoord.

Dit betekent niet dat we over onvoldoende middelen (reserves) beschikken. We beschikken over een aanzienlijke algemene reserve, mede als gevolg van de verkoop van aandelen Eneco. We maken ons daarom geen zorgen over de financiële weerbaarheid van de gemeente, maar zijn tegelijkertijd voorzichtig met het aanboren van reserves die we eigenlijk hopen te behouden na het ontvangen van voldoende Rijksgelden.

De recente behandeling van het voorstel rondom de Enecogelden in uw raad, laat ook zien dat het genomen besluit daarover naadloos aansluit bij de lijn zoals wij deze hierboven hebben beschreven.

Voor de Hoeksche Waard

Met het aanbieden van deze perspectiefnota brengen we een solide, stabiele basis aan voor een nieuwe raadsperiode / nieuwe periode waarin we projecten hebben opgenomen die wat ons betreft koste wat het kost doorgang moeten vinden omdat we hier eerder een afspraak over hebben gemaakt met uw raad óf omdat we een snelle voortgang in het belang van de Hoeksche Waard vinden. Want de inwoners, het maatschappelijk middenveld en ons bedrijfsleven, daar doen we het tenslotte allemaal voor.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van gemeente Hoeksche Waard

B.W. Silvis-de Heer
secretaris

A.P.J. van Hemmen
burgemeester

1. Inleiding

1.1 Algemeen

In deze Perspectiefnota presenteren wij u de uitgangspunten en kaders die als basis dienen voor, en uitgewerkt worden in de Begroting 2022, waarover u uiterlijk in november 2021 moet besluiten. De (nieuwe) ontwikkelingen en risico's zijn weergegeven. Ook worden voorstellen voor nieuw - of intensiveringen van bestaand beleid gepresenteerd.

Daarnaast hebben we de technische en financiële uitgangspunten en grondslagen voor het volgende begrotingsjaar opgenomen, waaronder de loon- en prijsindexatie, de indexatie van de tarieven gemeentelijke belastingen en heffingen en de verwachte ontwikkeling van aantallen inwoners, woningen, bijstandsgerechtigden, etc.

U kunt discussiëren over nut, noodzaak en prioriteit van de nieuwe beleidsvoornemens en de te bereiken resultaten voor de komende jaren. De uitkomsten van de discussie en de besluiten zijn bepalend voor de verdere opzet van de Programmabegroting 2022.

Per programma worden de afwegingen in het nieuwe beleid opgenomen met daarbij, door middel van de bekende vragen (wat willen wij bereiken, wat gaan wij doen en wat mag het extra kosten) inzicht gegeven in de gevolgen van de afweging in beleidsmatige en financiële zin.

1.2 Samenvattend financieel beeld

Structureel sluitend meerjarenperspectief

Op basis van de begrotingsbrief bij de Begroting 2021 heeft de provincie aangegeven dat de begroting vanaf de jaarschijf 2024 structureel sluitend moet zijn.

In onderstaande tabel is het samenvattend beeld weergegeven van het structurele begrotingssaldo vanaf de primitieve begroting inclusief de tussentijdse begrotingswijzigingen en na de aanpassingen in bestaand beleid uit de Zomerrapportage 2021, de verwerking van de nieuwe beleidsvoornemens in de voorliggende perspectiefnota en de voorgestelde dekkingsmiddelen. Dit leidt tot het volgende samenvattend beeld:

(bedragen x € 1 miljoen)

Verloopoverzicht structurele begrotingssaldo	2022	2023	2024	2025
Structureel begrotingssaldo primitieve begroting 2021	0,0	0,0	0,0	0,0
Structurele effecten tussentijdse begrotingswijzigingen	-1,2	-0,5	0,7	0,7
Structureel begrotingssaldo na tussentijdse begrotingswijzigingen	-1,2	-0,5	0,7	0,7
Structurele effecten Zomerrapportage 2021	-1,2	-2,4	-2,6	-1,7
Structureel begrotingssaldo na Zomerrapportage 2021	-2,4	-2,9	-1,8	-1,0
Structurele effecten Perspectiefnota 2022	-0,1	-0,2	-0,2	-0,2
Structureel begrotingssaldo na Perspectiefnota 2022	-2,5	-3,0	-2,0	-1,1
Voorgestelde dekkingsmiddelen (zie paragraaf 1.4)	1,3	2,1	2,3	2,3
Structureel begrotingssaldo na voorgestelde dekkingsmiddelen	-1,1	-0,9	0,3	1,1

Op basis van het bovenstaande overzicht is ná verwerking van de structurele effecten uit deze Perspectiefnota sprake van een structureel begrotingstekort vanaf 2024. Indien we rekening houden met de voorgestelde dekkingsmiddelen (zie paragraaf 1.4), dan kunnen we dit structurele tekort ombuigen tot een structureel begrotingsoverschot vanaf de jaarschijf 2024.

Tot slot merken wij nog op dat in bovenstaand perspectief de effecten van de meicirculaire 2021 van het gemeentefonds reeds zijn verwerkt. Hiervoor verwijzen wij u naar de Zomerrapportage 2021.

Financieel totaaloverzicht

In de vorige paragraaf is het totaaloverzicht van het actuele financiële beeld van gemeente Hoeksche Waard over de jaren 2022-2025 opgenomen. In de navolgende onderdelen hebben wij de volledige opbouw hiervan nader gespecificeerd. Het overzicht is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- Structureel begrotingssaldo na Zomerrapportage 2021

- Nieuwe beleidsvoornemens 2022-2025 (Perspectiefnota)
- Structureel begrotingssaldo na verwerking van de nieuwe beleidsvoornemens uit deze Perspectiefnota
- Voorgestelde dekkingsmiddelen
- Verloop algemene reserve

Actueel meerjarenperspectief na verwerking Zomerrapportage 2021

De vastgestelde Begroting 2021-2024 inclusief de reeds vastgestelde begrotingswijzigingen in 2021 en de effecten van de Zomerrapportage 2021 vormen samen het actuele meerjarenperspectief. Dit geeft het volgende beeld:

(bedragen x € 1 miljoen)

Actueel financieel beeld na Zomerrapportage 2021		2022	2023	2024	2025
A	Begrotingssaldo na Zomerrapportage 2021	-5,4	-2,3	-1,2	-0,3
	Waarvan incidentele baten (-/-) /lasten (+/+)	3,0	-0,6	-0,7	-0,7
I	Structureel begrotingssaldo na Zomerrapportage 2021	-2,4	-2,9	-1,8	-1,0

Uit het overzicht blijkt dat het meerjarenperspectief na de Zomerrapportage vooralsnog niet meer structureel sluitend is in de 'kritische' jaarschijven 2024 en 2025. Dit uitgangspunt vormt de basis voor de Perspectiefnota 2022. Deze Perspectiefnota start met een structureel begrotingstekort voorafgaand aan de voorstellen die worden gedaan in het kader van nieuw beleid.

Nieuwe beleidsvoornemens

In de Perspectiefnota 2022-2025 zijn de nieuwe beleidswensen in beeld gebracht, met de bijkomende kosten. Het totaal van de beleidswensen is als volgt:

(bedragen x € 1 miljoen)

PERSPECTIEFNOTA 2022-2025		2022	2023	2024	2025
B	<u>Nieuwe beleidsvoornemens</u>				
	0. Bestuur en ondersteuning	0,0	0,0	0,0	0,0
	1. Veiligheid	0,0	0,0	0,0	0,0
	2. Verkeer, vervoer en openbare ruimte	0,0	0,0	0,0	0,0
	3. Economie	-0,0	0,0	0,0	0,0
	4. Onderwijs	0,0	0,0	0,0	0,0
	5. Sport, cultuur en recreatie	-0,4	-0,1	-0,1	-0,1
	6. Sociaal Domein	-1,6	0,0	0,0	0,0
	7. Volksgezondheid en milieu	-1,4	-0,1	0,0	0,0
	8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	-0,3	0,0	0,0	0,0
	Algemene dekkingsmiddelen, overhead, Vpb en onvoorzien	-0,5	-0,1	-0,1	-0,1
	Saldo nieuwe beleidswensen	-4,1	-0,3	-0,2	-0,2
	Waarvan incidentele baten (-/-) /lasten (+/+)	4,0	0,1	0,0	0,0
II	Structureel resultaat nieuwe beleidsvoornemens	-0,1	-0,2	-0,2	-0,2

Uit bovenstaande tabel blijkt dat in totaliteit voor ongeveer € 4 miljoen aan nieuwe incidentele beleidswensen is opgenomen in 2022. De meeste nieuwe beleidswensen zijn opgenomen in programma 6 Sociaal Domein en programma 7 Volksgezondheid en milieu.

Structureel begrotingssaldo na Perspectiefnota

Wanneer we rekening houden met de nieuwe beleidsvoornemens uit deze Perspectiefnota, dan ontstaat het volgende structurele resultaat:

(bedragen x € 1 miljoen)

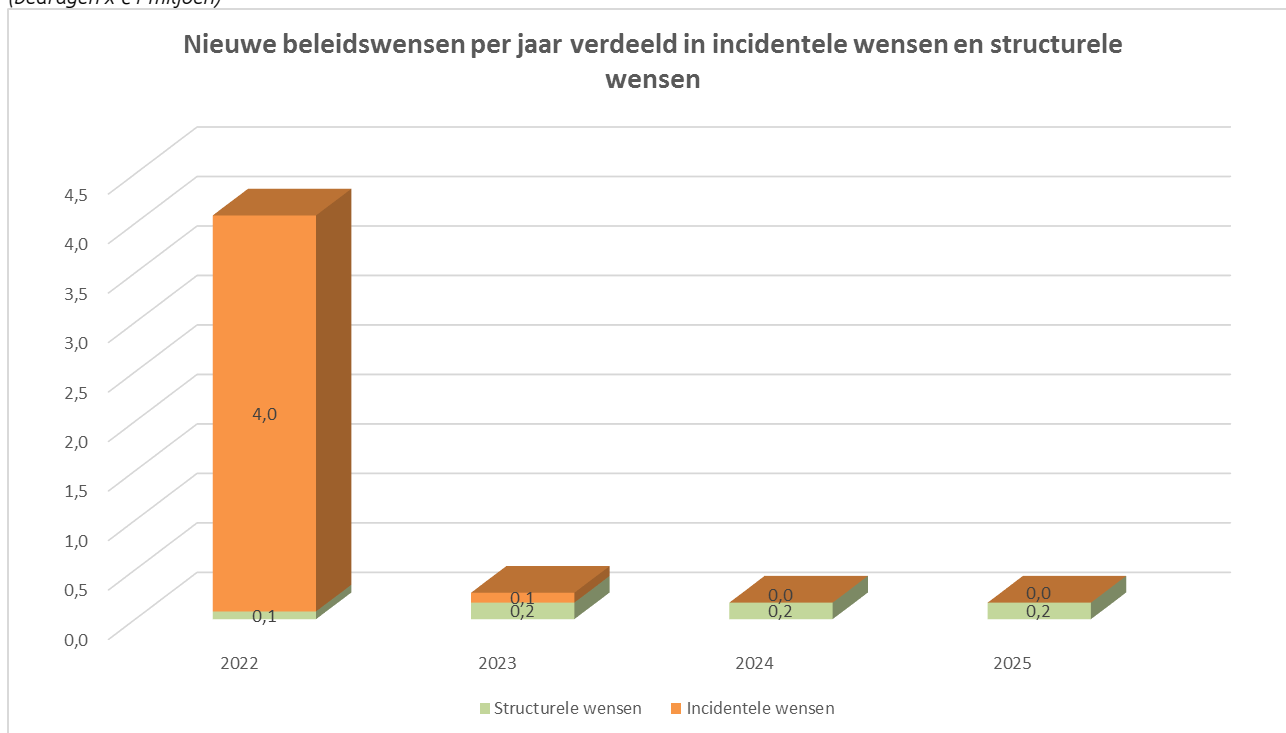
Structureel begrotingssaldo na Perspectiefnota 2022		2022	2023	2024	2025
C	Saldo begroting na Perspectiefnota 2022	-9,4	-2,5	-1,3	-0,5
	Waarvan incidentele baten (-/-) /lasten (+/+)	7,0	-0,5	-0,7	-0,7
III	Structureel begrotingssaldo na Perspectiefnota 2022 (I+II)	-2,5	-3,0	-2,0	-1,1
	Voorgestelde dekkingsmiddelen (zie paragraaf 1.4)	1,3	2,1	2,3	2,3
IV	Structureel begrotingssaldo na voorgestelde dekkingsmiddelen	-1,1	-0,9	0,3	1,1

Uit bovenstaande tabellen blijkt dat de Perspectiefnota sluit met een structureel tekort in de (kritische) jaarschijf 2024 van € 2,0 miljoen en € 1,1 miljoen in 2025. De begroting dient volgens het toezichtsregime van de provincie structureel sluitend te zijn vanaf de jaarschijf 2024. Indien we rekening houden met de voorgestelde dekkingsmiddelen, dan realiseren we alsnog een structureel sluitende begroting vanaf 2024. Hiermee voldoen wij aan de eisen die de provincie aan de begroting stelt.

Perspectiefnota in beeld

In deze Perspectiefnota zijn de volgende extra beleidsvoornemens opgenomen, verdeeld in incidentele en structurele beleidswensen.

(bedragen x €1 miljoen)

Deze nieuwe voorstellen uit de Perspectiefnota zijn onder te verdelen in programma's. Wanneer de voorstellen worden afgezet tegen de begroting, ontstaat het volgende beeld:

(bedragen x € 1 miljoen)

Programma	Totale lasten in begroting 2021, jaarschijf 2022 (A)*	% verdeling totale lasten begroting 2021, jaarschijf 2022 (B)	Nieuw beleid jaarschijf 2022 (C)**	% nieuw beleid 2022 (D)***	% nieuw beleid jaarschijf 2022 tov totale lasten per programma **** (C / A)
0. Bestuur en ondersteuning	-8,7	5%	0,0	0%	0%
1. Veiligheid	-9,0	5%	0,0	0%	0%
2. Verkeer, vervoer en openbare ruimte	-41,6	22%	0,0	0%	0%
3. Economie	-2,6	1%	-0,0	0%	1%
4. Onderwijs	-6,3	3%	0,0	0%	0%
5. Sport, cultuur en recreatie	-11,4	6%	-0,4	10%	4%
6. Sociaal Domein	-64,3	34%	-1,6	38%	2%
7. Volksgezondheid en milieu	-6,6	3%	-1,4	33%	21%
8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	-9,2	5%	-0,3	7%	3%
Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien	-31,1	16%	-0,5	11%	1%
Totaal	-190,7	100%	-4,1	100%	2%

*Lasten in begroting 2021, jaarschijf 2022 op basis van primitieve begrotingscijfers (excl. nieuwe beleidswensen Perspectiefnota 2022)

**Nieuwe beleidswensen jaarschijf 2022 (zowel incidenteel als structureel)

*** Nieuwe beleidswensen 2022 (incidenteel en structureel) per programma als % van totale nieuwe beleidswensen 2022

**** % nieuwe beleidswensen (incidenteel en structureel) ten opzichte van totale lasten per programma in primitieve begroting 2022

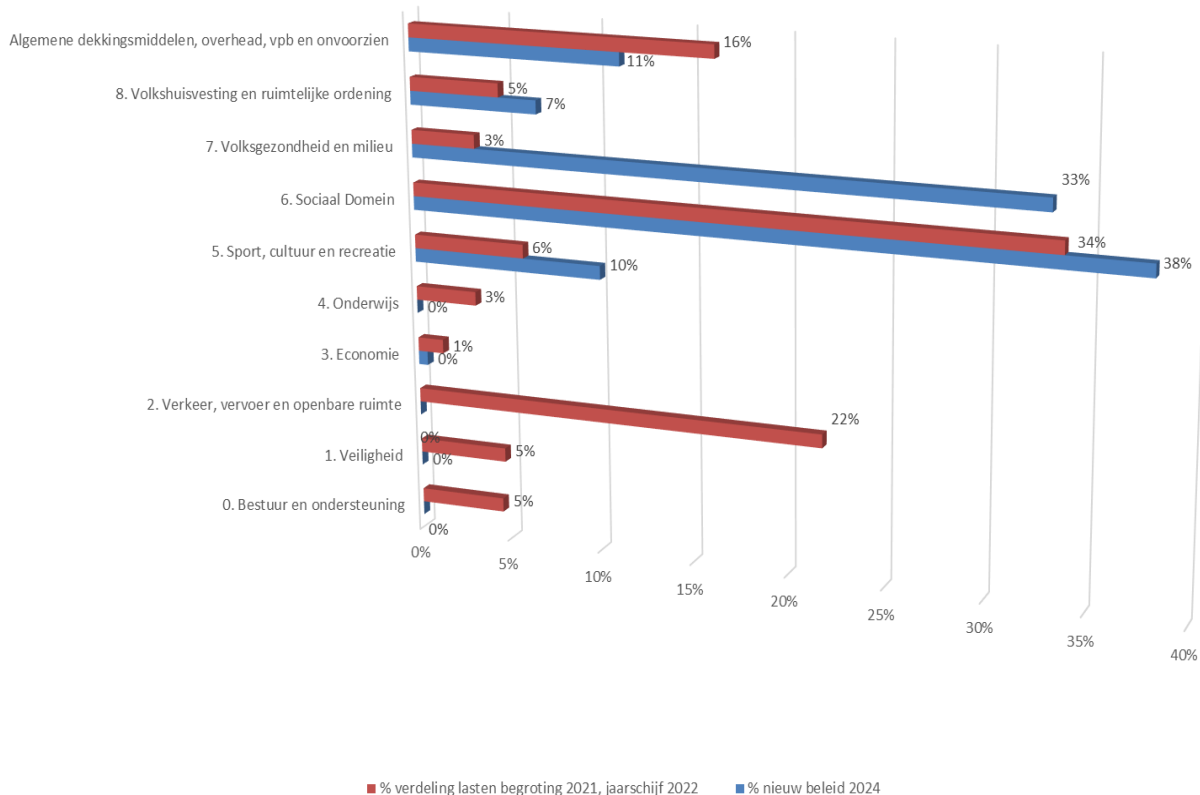
Uit de tabel blijkt dat voor de jaarschijf 2022 ongeveer 2% aan nieuwe beleidswensen wordt aangevraagd als wij dit afzetten tegen de totale lasten uit de begroting. Relatief veel nieuwe beleidswensen zijn van toepassing in de programma's 6 Sociaal Domein en 7 Volksgezondheid en Milieu als wij dit afzetten tegen de lasten van de betreffende programma's uit de begroting.

De percentuele verdeling van het nieuwe beleid in de jaarschijf 2022 is in onderstaand overzicht schematisch weergegeven.

Wanneer het percentage nieuwe beleidsvoornemens wordt afgezet tegen de totale lasten per programma, dan ontstaat het volgende beeld.

Percentage lasten per programma versus percentage nieuwe beleid per programma

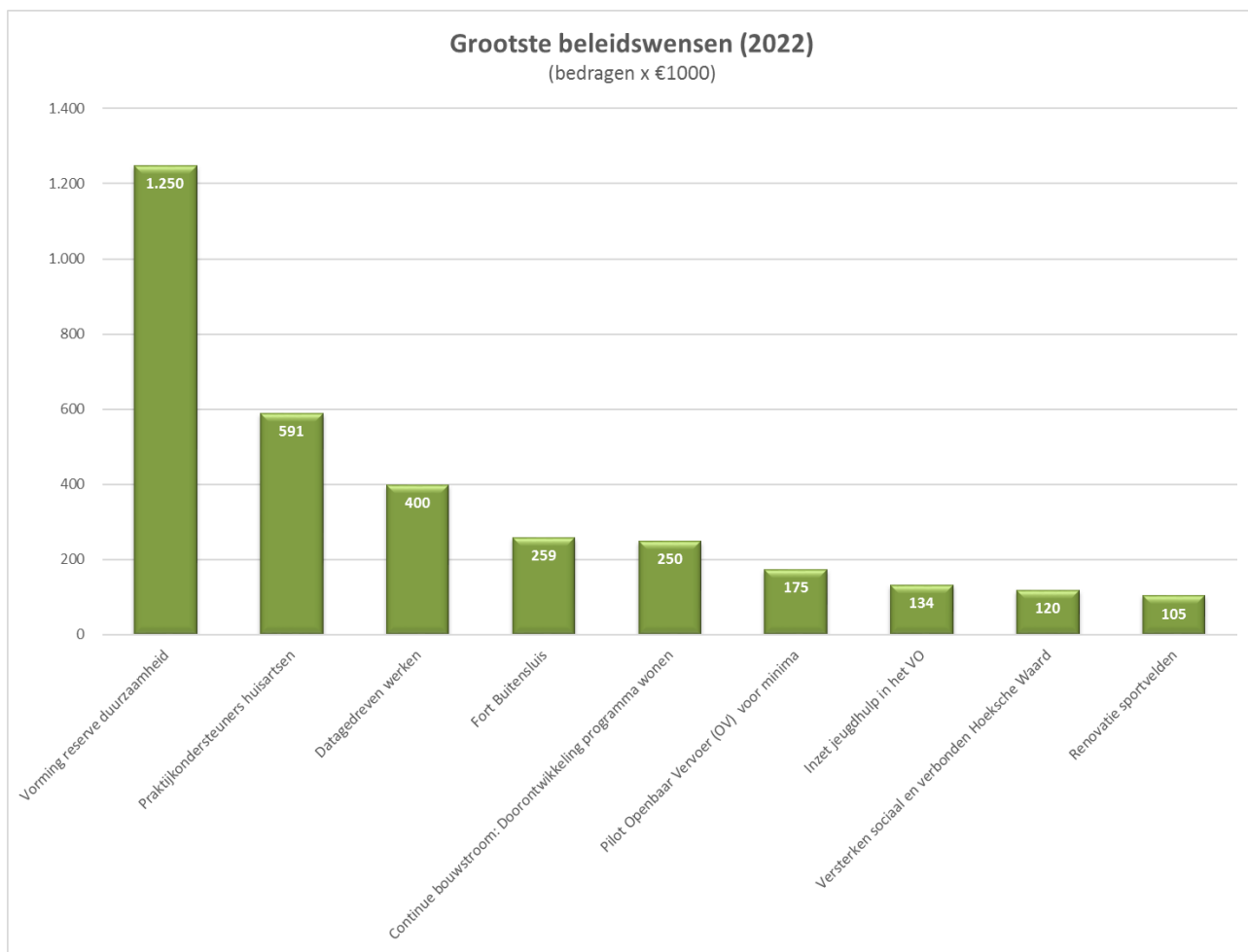

Grootste posten

Onderstaande tabel bevat de (top 15) grootste posten in deze Perspectiefnota. De volledige opsomming van alle beleidswensen is opgenomen in bijlage 1 van deze Perspectiefnota.

(bedragen x € 1000)

Nummer voorstel	Toelichting voorstel	2022	2023	2024	2025	% cumulatief
PPN22: V&M 04TOT	Vorming reserve duurzaamheid: Klimaatneutraal 2050 / energieneutraal 2040 / circulair 2050 / biodiversiteit en klimaatadaptie 2050	-1.250	0	0	0	30,6%
PPN22: SD 15	Inzetten van praktijkondersteuners huisartsen (POH) jeugd GGZ bij huisartsen in gehele Hoeksche Waard	-591	0	0	0	45,1%
PPN22: B&O 06	Datagedreven werken: Verdere uitvoering vanuit de pilots en vanuit de opgaven	-400	0	0	0	54,9%
PPN22: SC&R 05	Fort Buitensluis: Aanleg wandel- en fietspaden, restauratie bomvrije kazerne, nieuwbouw en aanleg installaties	-259	0	0	0	61,3%
PPN22: VRO 02a	Continue bouwstroom: Doorontwikkeling programma wonen (overig kosten)	-250	0	0	0	67,4%
PPN22: SD 01	Pilot Openbaar Vervoer (OV) voor minima (onderdeel Uitvoeringsagenda Samen tegen armoede 2021-2023)	-175	0	0	0	71,7%
PPN22: SD 15	Inzet jeugdhulp in het VO	-134	0	0	0	75,0%
PPN22: SD 05	Versterken van een sociaal en verbonden Hoeksche Waard en Stimuleren van persoonlijke ontwikkeling en zelfredzaamheid: Overbrugging in 2022 om taken van coach Hallowerk in vaste formatie te verwerken	-120	0	0	0	77,9%
PPN22: SC&R 04(a)	Afboeking boekwaarde oude sportvelden	-105	0	0	0	80,5%
	Renovatie sportvelden	0	-76	-76	-76	80,5%
Totaal Top 10 voorstellen		-3.284	-76	-76	-76	
Overige voorstellen		-796	-191	-91	-91	100,0%
Totaal		-4.079	-267	-167	-167	

Verloop algemene reserve

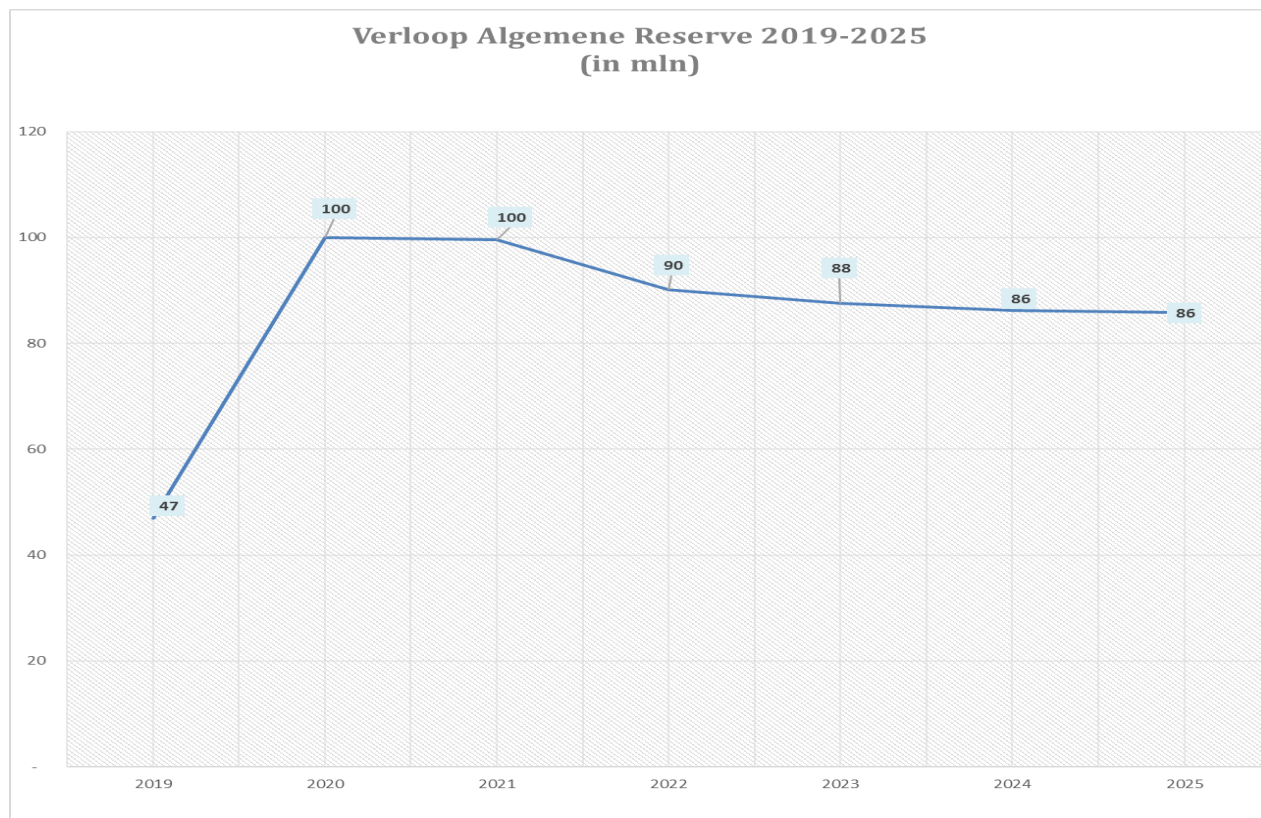
In onderstaande tabel is het (verwachte) verloop van de algemene reserve weergegeven. In dit saldo is rekening gehouden met het concept rekeningresultaat 2020 (ongeveer € 5 miljoen), na resultaatbestemmingsvoorstellen, dat bij vaststelling door de gemeenteraad, gestort wordt in de algemene reserve. Er is nog géén rekening gehouden met de consequenties van de in hoofdstuk 1.4 Voorgestelde dekkingsmiddelen opgenomen dekkingsmiddelen.

(bedragen x € 1 mln)

Verloop algemene reserve (vrije deel)	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
(verwachte) Beginstand	46	47	100	100	90	88	86
Storting in reserve weerstandsvermogen	-8	-2	-1				
Verkoop aandelen Eneco		83	-	-	-	-	-
Stortingen in reserve kapitaal lasten (m.n. Ontsluitingsweg Zuid-West)		-9	-	-	-	-	-
Vorming reserve flankerend beleid		-9	-	-	-	-	-
Bestemming resultaat voorgaand boekjaar naar Algemene reserve	5	3	5	-	-	-	-
Omzetten langlopende rentecontracten		-4	-	-	-	-	-
Vrijval reserve openbaar gebied		-	4	-	-	-	-
Storting in reserve sociaal domein tbv transformatie		-3	-	-	-	-	-
Vorming reserve energietransitie		-1	-	-	-	-	-
Vorming reserve innovatie sociaal domein		-1	-	-	-	-	-
Vorming dekkingsreserve kapitaal lasten kwaliteitsimpuls openbare ruimte				-			
Overige mutaties	4	-5	-2	-	-	-	-
Verwachte dekking begrotingstekorten 2021-2025*			-7	-9	-3	-1	-0
Eindstand	47	100	100	90	88	86	86

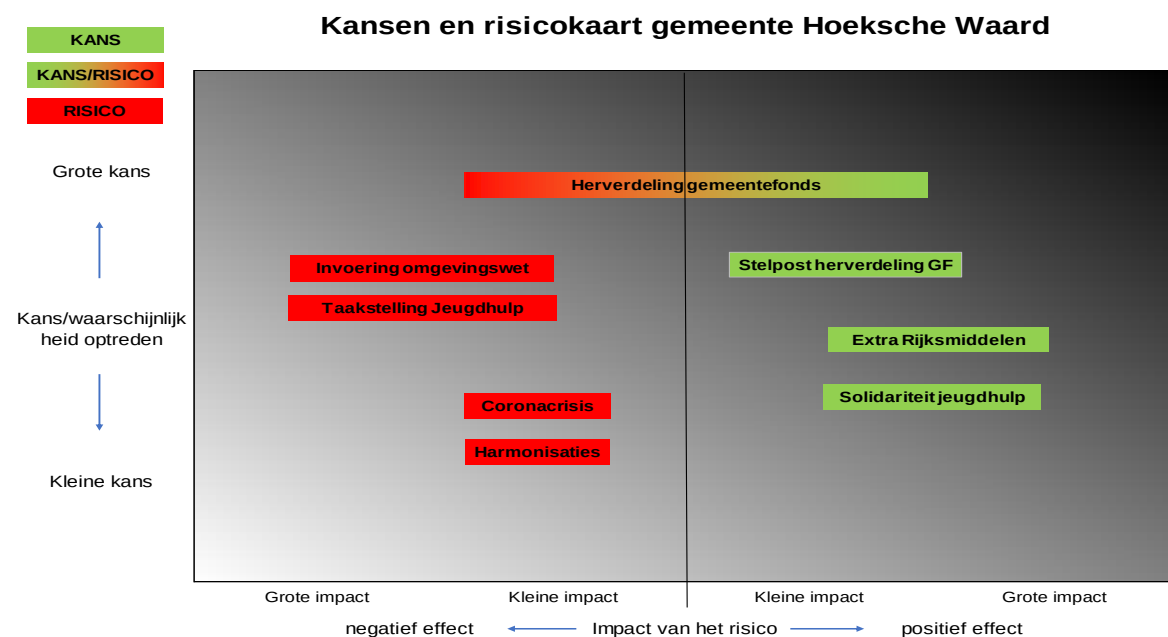
*Dit betreft de negatieve eindsaldi uit deze Perspectiefnota en exclusief de voorgestelde dekkingsmogelijkheden

Uit de tabel blijkt dat een groot deel van de Algemene Reserve (stand € 46 miljoen bij aanvang van de gemeente Hoeksche Waard in 2019) is afgesplitst. Deze middelen uit de Algemene Reserve zijn apart gereserveerd in andere reserves, zoals de Reserve Weerstandsvermogen (€ 10 miljoen), de reserve kapitaallasten voor de dekking van de toekomstige afschrijvingslasten van de Ontsluitingsweg Zuid-West (€ 9 miljoen), de reserve Flankerend Beleid (€ 9 miljoen) en diverse andere bestemmingsreserves (ongeveer € 5 miljoen). Deze middelen zijn niet 'opgemaakt', maar zijn gereserveerd voor specifieke doeleinden. Hieruit kunnen toekomstige lasten worden gedekt. Het verloop van de Algemene Reserve laat het volgende beeld zien:

1.3 Actuele ontwikkelingen: kansen en risico's

In het onderstaande overzicht zijn de belangrijkste kansen en risico's (niet limitatief) grafisch weergegeven.

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de kansen en risico's redelijk evenwichtig zijn verdeeld. Op dit moment is nog niet duidelijk in welke mate deze kansen en risico's zich zullen manifesteren en wat de impact hiervan zal zijn op het structurele begrotingssaldo. In onderstaande tabel is een aantal scenario's opgenomen, waarbij de omvang van het positieve effect (kans in € 1 miljoen) dan wel negatieve effect (risico in € 1 miljoen) is opgenomen. Bij een optimistische inschatting zijn de voordelige effecten van kansen het grootst en de negatieve effecten van risico's het kleinst en vice versa bij een voorzichtige inschatting. De grijze arcering geeft aan welk uitgangspunt wij hebben gebruikt en hoe wij zijn omgegaan met de inschatting van de onzekerheden ten aanzien van de diverse kansen en risico's. Uiteraard kunnen deze onzekerheden in werkelijkheid anders uitpakken.

(bedragen x €1 miljoen)

Nr	Actuele ontwikkelingen (kansen en risico's)	Kans / Risico	Scenario's inschatting van kansen/risico's			2022	2023	2024	2025
			Voorzichtig	Gemiddeld	Optimistisch				
1	Herverdeling gemeentefonds	Kans / Risico	-2,0	0,0	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2	Stelpost 'herverdeling gemeentefonds'	Kans	0,0	0,3	0,7	0,0	0,7	0,7	0,7
3	Solidariteit Jeugdhulp (DG&J/SOJ)	Kans	0,0	1,0	1,4	0,0	0,0	0,0	0,0
4	Taakstelling Jeugdhulp (DG&J/SOJ)	Risico	-2,0	-1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5	Extra Rijksmiddelen	Kans	0,0	1,0	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0
6	Invoering omgevingswet	Risico	-2,0	-1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
7	Coronacrisis	Risico	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM
8	Harmonisaties	Risico	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM
Totaal kansen en risico's (excl. PM-posten)						0,0	0,7	0,7	0,7

De risico's uit bovenstaande tabel en de 'kansen en risicokaart' worden hieronder nader toegelicht. Deze risico's zijn nog niet vertaald in het financieel meerjarenperspectief zoals in voorgaande paragraaf is weergegeven.

1. Herverdeling gemeentefonds

De herverdeling van het gemeentefonds is uitgesteld tot 2023. Begin 2021 zijn de eerste indicatieve herverdeeleeffecten gepubliceerd. Hierover is veel discussie ontstaan, met name bij de 'nadeelgemeenten'. Omdat deze publicatie van de indicatieve herverdeeleeffecten was gebaseerd op oude cijfers uit 2017 van de voormalige gemeenten in de Hoeksche Waard, kunnen wij hieraan nog geen inzicht ontleenen. De herindeling kan substantiële gevolgen hebben voor de uiteindelijke herverdelingseffecten voor onze gemeente. Inmiddels is duidelijk geworden dat de herverdeling op onderdelen nog zal worden aangepast. De herziene herverdeeleeffecten worden naar verwachting in juni 2021 bekend. De herverdeeleeffecten op basis van het aangepaste verdeelvoorstel zullen dan ook zijn gebaseerd op de cijfers 2019 (na de herindeling). Vanwege het ontbreken van dit inzicht op dit moment, gaan we vooralsnog uit van een effect tussen -/- € 2 miljoen (nadelig) en € 2 miljoen (voordelig). Bij de eerste publicaties over de herverdeling van het gemeentefonds werd er nog uitgegaan van een forse verschuiving van middelen van plattelandsgemeenten naar de grote steden. In latere publicaties is dat beeld genuanceerd.

2. Stelpost 'herverdeling gemeentefonds'

In de meicirculaire 2020 waren extra middelen opgenomen voor de maatstaf 'Medicijngebruik'. Voor onze gemeenten gold dat de aantallen medicijngebruik meer stegen dan het landelijk gemiddelde. Omdat deze maatstaf bij de herverdeling van het gemeentefonds niet zou terugkeren, was de kans groot dat hierdoor een negatief herverdeeleeffect zou kunnen ontstaan. Op advies van PAUW, de specialist op het gebied van het gemeentefonds, is dit voordeel voorzichtigheidshalve niet structureel verwerkt in de begroting en is vanaf 2022 een stelpost 'herverdeling gemeentefonds' opgenomen, waarmee een eventuele nadelig effect van het vervallen van de maatstaf medicijngebruik bij de herverdeling van het gemeentefonds opvangen zou kunnen worden. Zoals hierboven aangegeven is de herverdeling uitgesteld naar 2023, waardoor de stelpost in 2022 kan vervallen. In juni 2021 wordt het effect van de herverdeling naar verwachting gepubliceerd. Als blijkt dat de herverdeling voor onze gemeente gunstig uitpakt, dan kan de stelpost ook in de jaren 2023 en verder vervallen.

Wij stellen u voor om nu deze stelpost te laten vervallen voor de jaren 2023 (zie paragraaf 1.4 voorgestelde dekkingsmiddelen) en verder om het structurele tekort te kunnen dekken, omdat het risico ten opzichte van

de eerste publicaties over de herverdeling nu minder negatief lijkt uit te pakken. Dit betekent overigens wel dat, als er een negatief herverdeeleffect blijkt, op dat moment de stelpost niet meer kan worden ingezet als dekking van een negatief herverdeeleffect. Hierbij wordt opgemerkt dat eventuele negatieve herverdeeleffecten niet in de Begroting 2022-2025 opgenomen hoeven te worden, maar voor het eerst in de Begroting 2023-2026.

3. *Solidariteit Jeugdhulp (Dienst Gezondheid & Jeugd/ Serviceorganisatie Jeugdhulp)*

Uit de 2e bestuursrapportage 2020 van de DG&J/SOJ bleek voor onze gemeente een fors nadelig effect als gevolg van onder meer de afschaffing van de solidariteit. Op basis van de kostenontwikkeling was het beeld dat na afschaffing van de solidariteit een groter deel van de kosten voor rekening van gemeente Hoeksche Waard komt, terwijl vóór afschaffing van de solidariteit aan een deel van deze kosten werd meebetaald door andere deelnemende gemeenten. Gemeente Hoeksche Waard zou dan 'nadeelgemeente' zijn als gevolg van de afschaffing van de solidariteit. Deze nadelige effecten zijn na de vaststelling van de begrotingswijziging door het bestuur van DG&J verwerkt in de Zomerrapportage 2021.

Inmiddels is uit de geactualiseerde kostenramingen van DG&J/SOJ voor 2021 (maandelijkse dashboards met de prognose van de kosten 2021) voor gemeente Hoeksche Waard gebleken dat de kostenontwikkeling een gunstiger verloop lijkt te hebben en dat mogelijk sprake is van een omslag van 'nadeelgemeente' (-/- € 1,0 miljoen) naar 'voordeelgemeente' (€ 0,4 miljoen). Mogelijk is dit het gevolg van het ingezette beleid om kosten te besparen, maar het is nog te vroeg om die conclusie te trekken. Hierbij merken wij op dat het niet gemakkelijk is, om toekomstige kosten te voorspellen. De kosten voor behandeling van één extra jeugdige kunnen oplopen tot € 0,4 miljoen per jaar. Waar deze kosten voorheen werden verdeeld over alle deelnemende gemeenten, komen deze kosten na het vervallen van de solidariteit in 2023 (in 2022 is nog sprake van 20% solidariteit) geheel ten laste van de betreffende gemeente.

Gezien de onzekerheden (volatilititeit) van het solidariteitseffect en de kostenontwikkeling van de Jeugdhulp, achten wij het op dit moment niet raadzaam om, vooruitlopend op de volledige afschaffing van de solidariteit in 2023, rekening te houden met voordelige effecten van de solidariteit in de begroting. Het risico op fluctuaties in de kosten ('open einde-regeling'/relatief dure zorgkosten) nemen wij op in de risicoparagraaf.

Opgemerkt wordt dat wij een voordelige aanpassing van de deelnemersbijdrage aan SOJ/DG&J pas kunnen verwerken als dit blijkt uit de begroting van SOJ/DG&J. Het bovengenoemde positieve solidariteitseffect is op dit moment nog niet verwerkt in de Begroting 2022 van SOJ/DG&J.

4. *Taakstelling Jeugdhulp (Dienst Gezondheid & Jeugd)*

In de Begroting 2021-2024 is een taakstelling op basis van de Omdenknottie Jeugdhulp (DG&J) opgenomen van € 2,0 miljoen vanaf 2022. Bij de beoordeling van de Begroting DG&J 2020 en de Begroting DG&J 2021 heeft de provincie deze taakstelling gecorrigeerd, omdat de toezichthouder van de DG&J het niet aannemelijk vond dat deze taakstelling in volle omvang zou worden gerealiseerd in de jaren 2020 en 2021. Op dit moment is het nog niet duidelijk of de toezichthouder een dergelijke correctie ook in de begroting van de DG&J 2022 eist. Als de toezichthouder van de DG&J een correctie doorvoert op de Begroting 2022 heeft dat ook gevolgen voor de deelnemersbijdrage in de begrotingen van de deelnemende gemeenten. Ons aandeel in de taakstelling van € 15 miljoen bedraagt ongeveer € 2 miljoen. Vooralsnog gaan wij er vanuit dat de taakstelling in de begroting van DG&J wordt gerealiseerd.

5. *Extra rijksmiddelen (Jeugdhulp/ vervallen opschalingskorting)*

Vanuit de VNG en gemeenten wordt veel druk uitgeoefend op het Rijk om extra middelen beschikbaar te stellen. Uit diverse onderzoeken (AEF-rapport over tekorten Jeugdhulp; Berenschot onderzoek 'Roeien met te korte riemen') blijkt dat de middelen die het Rijk beschikbaar heeft gesteld niet toereikend zijn om de taken uit te kunnen voeren. Gemeenten willen meer middelen voor onder meer Jeugdhulp. Voor 2021 hebben gemeenten incidenteel € 0,6 miljard extra middelen voor Jeugdhulp ontvangen. Wij ontvingen via de meicirculaire 2021 € 1,6 miljoen. Dit hebben wij verwerkt in de Zomerrapportage 2021.

Eind mei 2021 heeft een arbitragecommissie geoordeeld dat gemeenten bij de decentralisatie van de Jeugdhulp te weinig middelen hebben ontvangen. Het huidige kabinet heeft begin juni toegezegd dat

gemeenten in 2022 totaal € 1,3 miljard extra middelen ontvangen. De verdeling hiervan per gemeente wordt later in dit jaar bekend gemaakt en zal worden verwerkt in de Septembercirculaire 2021. Nog onduidelijk is in welke mate het Rijk vanaf 2023 compenseert of maatregelen treft om het structurele tekort van landelijk € 1,7 miljard (AEF rapport) te compenseren.

Daarnaast heeft het Rijk een opschalingskorting doorgevoerd op het gemeentefonds, omdat gemeenten als gevolg van herindelingen met minder middelen zouden kunnen volstaan. Het beleid voor opschaling naar 100.000+ gemeenten is losgelaten door het Rijk, terwijl de korting wel is gehandhaafd. Gemeenten willen dat deze opschalingskorting komt te vervallen, waardoor meer middelen overblijven in het gemeentefonds. Voor de jaren 2020 en 2021 heeft het Rijk de opschalingskorting incidenteel laten vervallen. Vooralsnog is onduidelijk of en zo ja hoeveel structurele rijksmiddelen gemeenten extra ontvangen. De provincie heeft in het ambtelijk overleg aangegeven dat wij hier niet op kunnen vooruitlopen, zolang er geen concrete toezeggingen zijn. Daarom zijn wij er vanuit gegaan dat wij geen extra Rijksmiddelen ontvangen.

6. Invoering Omgevingswet

De Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging hebben gevolgen voor de gemeentelijke taken en in verband daarmee ook voor de legesinkomsten. Onder de Omgevingswet veranderen de bestemmingsplannen in Omgevingsplannen waarin gemeenten met betrekking tot vergunningplicht meer keuzevrijheid hebben. Afhankelijk van de keuzes die we maken zullen we op termijn € 0,3 miljoen tot € 2,0 miljoen minder legesinkomsten ontvangen.

Onder de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen gaat de bouwtechnische toetsing en het bouwtechnisch toezicht naar de markt. Hierdoor vervallen bij inwerkingtreding van de wet de legesinkomsten die we voor deze werkzaamheden ontvangen. Dit kan leiden tot € 0,25 miljoen minder legesinkomsten. Er komen andere werkzaamheden voor in de plaats die we niet via leges kunnen verhalen. Te denken valt aan toezicht en handhaving, het behandelen van meldingen en het geven van informatie. Als gemeente zijn we het bevoegd gezag en daarmee verantwoordelijk voor de uitoefening van deze nieuwe taken.

In het Berenschotrapport 'Roeien met te korte riemen' is opgenomen dat gemeenten onvoldoende middelen van het Rijk ontvangen om haar taken uit te voeren en is ook de waarschuwing opgenomen om herhaling bij de Energietransitie en de Omgevingswet te voorkomen.

Op dit moment is het nog onduidelijk wanneer de Omgevingswet wordt ingevoerd (in ieder geval uitgesteld tot 1 juli 2022) en in welke mate de derving van de legesinkomsten kan worden opgevangen met kostenbesparende maatregelen of compensatie vanuit het Rijk. Vooralsnog volstaan wij met het benoemen van het risico en nemen wij nog geen extra middelen op.

7. Corona

In het voorjaar van 2020 zijn we geconfronteerd met het coronavirus. De gemeente heeft diverse maatregelen getroffen om de samenleving te ondersteunen. Een groot deel van de extra kosten en inkomstenderving als gevolg van corona zijn in 2020 gecompenseerd door het Rijk. Dat blijkt uit AEF onderzoek in opdracht van de VNG. Ook voor 2021 zijn steunpakketten van het Rijk toegezegd ter compensatie van de kosten. De kosten voor de middellange termijn zijn nog moeilijk in te schatten. Mogelijk dat extra kosten kunnen ontstaan, bijvoorbeeld in het Sociaal Domein, door een groter beroep op inkomensregelingen (aantal uitkeringsgerechtigden). Op dit moment is niet duidelijk of deze kosten ook gecompenseerd worden door het Rijk.

8. Harmonisaties

Ook in 2021 en 2022 worden diverse harmonisaties op verschillende beleidsterreinen uitgewerkt. Deze kunnen nog van invloed zijn op de financiële meerjarenraming. Op het moment dat de voorstellen voor deze harmonisaties zijn uitgewerkt, leggen wij deze, met de bijbehorende kostenplaatjes, ter besluitvorming aan u voor. Genoemde keuzes kunnen uiteraard leiden tot lastenverzwaringen die nog niet in de begroting zijn verwerkt, zoals bijvoorbeeld de harmonisatie van het beheer van de buitensportaccommodaties. De risico's vanwege de harmonisaties worden kleiner, nu het aantal harmonisaties wat nog moet worden doorgevoerd afneemt.

1.4 Voorgestelde dekkingsmiddelen

Uit bovenstaand financieel beeld blijkt dat de Perspectiefnota sluit met structurele negatieve eindsaldi. In november 2021 behandelt de gemeenteraad de Begroting 2022. In deze paragraaf geven wij inzicht in de dekkingsmogelijkheden om het tekort terug te brengen. Aan concreet structureel in te vullen dekkingsmiddelen is momenteel € 2,3 miljoen beschikbaar.

(bedragen x €1 miljoen)

Nr	Voorgestelde dekkingsmiddelen	2022	2023	2024	2025
1	Realistische ramen (geen prijsindexatie)	1,2	1,2	1,2	1,2
2	Inzetten stel post herverdeling GF	0,0	0,7	0,7	0,7
3	Taakstelling beheer vastgoed	0,0	0,1	0,3	0,3
4	Dividend gekoppeld aan extra aandelen Stedin	0,1	0,1	0,1	0,1
	Totaal voorgestelde dekkingsmiddelen	1,3	2,1	2,3	2,3

1. Realistisch ramen (geen prijsindexatie)

Het uitgangspunt voor de Begroting 2022-2025 is om de uitgavenbudgetten in de begroting te indexeren met de prijsstijging van 1,6% (zie hoofdstuk 3 Uitgangspunten en grondslagen). De provincie geeft in het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtskader 2020 aan dat in het kader van reëel ramen aan de uitgavenkant in beginsel rekening gehouden moet worden met de prijsontwikkeling. Uit overleg met de provincie is gebleken dat het is toegestaan om de uitgavenbudgetten 1 jaar niet te indexeren, als kan worden onderbouwd dat er nog 'ruimte' zit in de budgetten.

Uit de analyse van de onderuitputting van de budgetten zijn de werkelijke uitgaven in 2019 en 2020 vergeleken met de structurele budgetten uit de Begroting 2021-2024. Wij merken hierbij op dat de jaren 2019 en 2020 vanwege de herindeling en corona niet als 'zuiver' vergelijkingsjaar kunnen dienen. Waar dat mogelijk was, zijn de structurele uitgavenbudgetten als gevolg van de onderuitputting reeds naar beneden bijgesteld (€ 0,8 miljoen). Het resultaat hiervan is verwerkt in de Zomerrapportage 2021.

Verder merken wij op dat in de Begroting 2020 in het kader van 'realistisch ramen' de budgetten in 2022 ten opzichte van de budgetten in 2021 reeds zijn verlaagd met 1,5% om uiteindelijk tot een bijstelling van de uitgavenbudgetten te komen van totaal 3% (2020: 0,5% (€ 0,4 miljoen); 2021: 1,5% (€ 1,2 miljoen) en 2022: 3% (€ 2,4 miljoen) op de uitgavenbudgetten.

Gezien het positieve jaarresultaat 2020 en onze verwachting dat er nog efficiencyvoordelen te behalen zijn, stellen wij u voor om in de Begroting 2022 geen indexering toe te passen op de uitgavenbudgetten in 2022 (waar dat mogelijk is). Naar verwachting levert dit een besparing op van globaal € 1,2 miljoen. Het niet-indexeren van de budgetten in de Begroting 2022 komt daarmee bovenop de bij de begroting 2020 alreeds verlaagde budgetten en betekent dat we krapper in ons jasje komen te zitten, waardoor wij mogelijk eerder met een verzoek tot aanvullend budget naar de raad moeten komen.

2. Inzetten stelpost herverdeling gemeentefonds

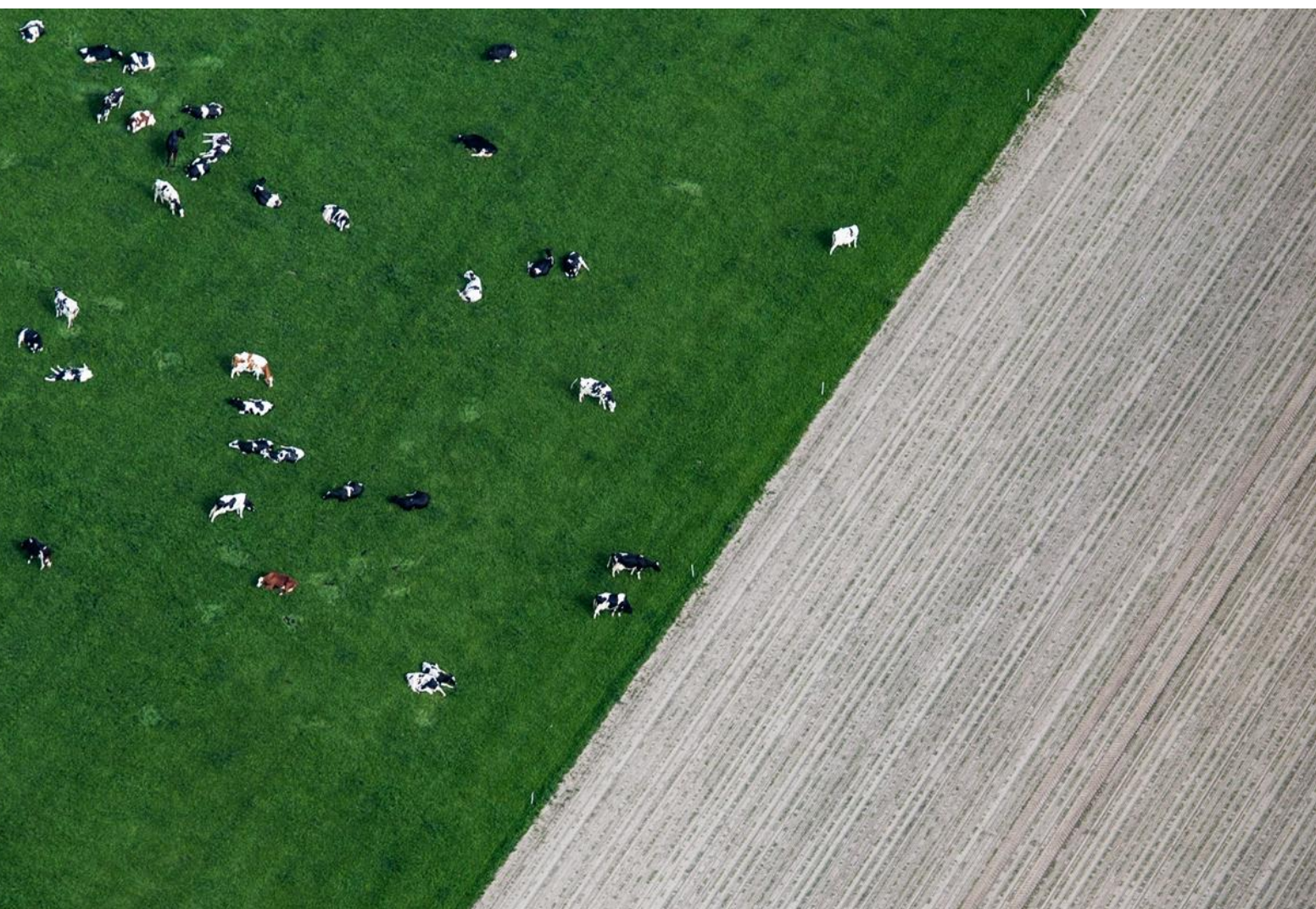
Wij stellen u voor om nu deze stelpost te laten vervallen vanaf 2023 om het structurele tekort te kunnen dekken, omdat het risico ten opzichte van de eerste publicaties over de herverdeling nu minder negatief lijkt uit te pakken. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 1.3 Actuele ontwikkelingen.

3. Taakstelling Beheer vastgoed

Door het uniformeren van beheer en exploitatie kunnen door bundeling, schaalvergroting en specialisatie de kosten voor het uitvoeren van beheer en exploitatie worden verlaagd en de inkomsten worden verhoogd. Hierdoor kan een taakstelling op beheer en exploitatie worden bereikt, waarbij we na 3 jaar taakstellend uitkomen op verlaging van de exploitatie- en beheerlasten van € 0,25 miljoen.

4. Dividend gekoppeld aan extra aandelen Stedin

In juni 2021 behandelt de raad een voorstel over de 'Kapitaalvraag Stedin'. Als de raad besluit in te stemmen met de aankoop van extra aandelen Stedin ter waarde van ongeveer € 4 miljoen, dan levert dat jaarlijks een extra rendement op van € 0,1 miljoen (3%).

2. Ambities 2022

Het Hoofdpijnenakkoord is de basis voor de plannen in deze Perspectiefnota, aangevuld met de tussentijdse besluiten die de raad inmiddels heeft genomen. In het Hoofdpijnenakkoord staat een stevige en duidelijke ambitie van de coalitie.

Ook binnen de ambtelijke organisatie zetten we de schouders eronder. De focus is inmiddels verlegd van richten en inrichten naar verrichten. We blijven daarbij investeren in het vergroten van het doe-vermogen van de zelforganiserende professional en het werken aan partnerschap in de gemeente, de regio en de ambtelijke organisatie.

Inhoud geven aan de thema's van de ambities kunnen we als gemeente niet alleen.

We bundelen onze krachten en maken gebruik van de combinatie van de ondernemerszin en de zorg voor elkaar die zo kenmerkend is voor de inwoners van de Hoeksche Waard. We zetten onszelf op de kaart door samenwerking te zoeken op basis van wederkerigheid en meerwaarde. De inhoud van onze opgaven staat centraal. De opgave is leidend bij het aangaan van samenwerking en strategische allianties. De kernvraag is: 'wat kunnen we voor elkaar betekenen?'.

Gericht investeren om de beweging op gang te brengen en te houden is een samenspel.

Een samenspel van verschillende factoren op het gebied van goed wonen, leven, werken en recreëren. Daarom werken we integraal aan de kwaliteit van de sociale en ruimtelijke omgeving, het landschap, de cultuur, de werkgelegenheid, bereikbaarheid, de kwaliteit en nabijheid van noodzakelijke voorzieningen op het gebied van zorg en welzijn, winkelen en onderwijs en een passende woningvoorraad.

We willen gangmaken op de thema's duurzaamheid, economie, cultuur/erfgoed, wonen, inclusieve samenleving, veiligheid en mobiliteit. Deze ambitie staat nog steeds overeind. In de fase waar we ons nu in bevinden is het ontzettend belangrijk om met elkaar hard te werken aan de vitaliteit van de Hoeksche Waard.

Het is belangrijk om te beseffen dat er een bepaalde wederkerigheid is tussen de thema's: ze zijn als raderen in een machine. Voldoende werkgelegenheid kan nieuwe inwoners aantrekken en dus leiden tot een behoefte aan meer nieuwbouw. Andersom kan een aantrekkelijk woonmilieu en de aanwezigheid van een geschikte beroepsbevolking juist een reden zijn voor bedrijven om zich hier te vestigen. Het totale systeem is daarbij zo sterk als de zwakste schakel. Alle raderen moeten draaien om de 'machine' gaande te houden.

2.1 Programma 0 Bestuur en Ondersteuning

Tot het programma Bestuur en ondersteuning behoren de taakvelden bestuur, burgerzaken (inclusief dienstverlening) en beheer overige gebouwen en gronden.

Algemene ontwikkelingen

Vastgoed (verduurzaming)

Gemeente Hoeksche Waard heeft als ambitie om in 2040 energieneutraal te zijn. Eind 2020 heeft de gemeenteraad dit bekrachtigd met het vaststellen van het duurzaamheidsprogramma 2030.

Dit is een versnelling van het landelijke beleid dat in het Klimaatakkoord aangeeft te streven uiterlijk in 2050 energieneutraal (en aardgasvrij) te zijn.

Een van de doelstelling onder Energieneutraal 2040 is de doelstelling om in 2030 zoveel mogelijk energieneutraal vastgoed in beheer te hebben. Naast het optimaal benutten van natuurlijke momenten voor vergaande verduurzaming, zijn voor het realiseren van de ambities aanvullende maatregelen nodig voor gebouwen die nog niet toe zijn aan vervanging of renovatie. Dit gaat verder dan de instandhouding van het vastgoed en betekent een versnelling en extra investeringen. De aanpak voor het verduurzamen van gemeentelijk vastgoed is maatwerk op gebouwniveau maar vraagt een integrale aanpak op portefeuille niveau. Niet alle gebouwen kunnen of mogen naar het gewenste niveau worden getild. Denk hierbij bijvoorbeeld aan monumenten. Om toch te zorgen voor het gewenste eindresultaat van de portefeuille kan het dus zo zijn dat er aan bepaalde gebouwen meer moet worden gedaan zodat dit compenserend kan werken binnen het geheel.

Bijstellingen/wijzigingen beleid

Wat willen we bereiken?

Onderzoeken verduurzamingsmogelijkheden en uitwerken verduurzamingsplan voor een energie-neutrale vastgoed portefeuille

De huidige energetische kwaliteit van onze gebouwen is in kaart gebracht (nulmeting) met daarbij een grove indicatie/verkenning van de mogelijke verbetermaatregelen voor verduurzaming. Dit moet worden uitgewerkt in een concreet verduurzamingsplan voor de gemeentelijke vastgoedportefeuille.

In 2022, na vaststelling van het Integraal Accommodatieplan, onderzoeken we welke verduurzamingsmogelijkheden er kunnen worden genomen om te komen tot een (zo veel mogelijk) energieneutrale vastgoedportefeuille in 2030. Voor de uitvoering van het verduurzamingsonderzoek en de verdere uitwerking van het verduurzamingsplan is inhuur van externe expertise noodzakelijk.

Doelstellingen uit de begroting

<i>Uitvoering van de Regio Deal</i>
<i>Het verbeteren van de kwaliteit van onze dienstverlening</i>
<i>Het op orde brengen van de vastgoedportefeuille</i>

Wat gaan we er voor doen?

Doelstelling	Activiteit	Planning
<i>Gemeentelijk vastgoed is zoveel mogelijk energieneutraal in 2030</i>	Onderzoek naar verduurzamingsmogelijkheden en uitwerken verduurzamingsplan voor een energieneutrale vastgoedportefeuille	2023 e.v.

Wat mag het kosten?

Aanvraag nieuwe budgetten

In deze Perspectiefnota worden geen nieuwe budgetten gevraagd voor dit programma.

Aanvraag nieuwe investeringen

In deze Perspectiefnota worden geen nieuwe investeringen gevraagd voor dit programma.

2.2 Programma 1 Veiligheid

Tot het programma Veiligheid behoren de taakvelden crisisbeheersing en brandweer, openbare orde (inclusief handhaving) en veiligheid.

Algemene ontwikkelingen

Handhaving Openbare Ruimte

Het team Handhaving Openbare Ruimte heeft in 2020 een belangrijke ontwikkeling doorgemaakt. Binnen de organisatie is het team Handhaving nadrukkelijker gepositioneerd, door van een 'uitbestede taak' toe te werken naar een 'eigen' team Handhaving openbare ruimte met medewerkers in dienst bij de gemeente. Daarnaast zijn medewerkers gefaciliteerd in de taakuitvoering en zijn randvoorwaarden en werkprocessen vastgelegd.

Er is een beter zicht ontstaan op het takenpakket, de vraag naar handhaving in de openbare ruimte is toegenomen en er is een prioritering van het takenpakket bestuurlijk vastgesteld. De aankomende jaren vindt, binnen de mogelijkheden van de beschikbare capaciteit, de verdere doorontwikkeling plaats, die aansluit op het dorpsgericht werken en op een thematische aanpak.

Bijstellingen/wijzigingen beleid

Wat willen we bereiken?

Handhaving Openbare Ruimte

- Voor de aankomende jaren zijn de doelstellingen verder aangescherpt:
- Verdere doorontwikkeling van het team op de inhoudelijke aanpak van de bestuurlijk geprioriteerde (en met de raad gedeelde) thema's en de gebiedsgerichte werkwijze. Door van een meer reactieve aanpak (gebaseerd op meldingen) toe te werken naar een proactieve aanpak met een goede informatiepositie binnen de dorpen. Dit binnen de huidige beschikbare capaciteit van het team.

Doelstellingen uit de vastgestelde begroting

In 2021 het aantal overlastmeldingen terug te dringen naar het niveau van 2019. VERVALLEN VANAF 2022
Een samenleving waarin de focus ligt op wat wel mogelijk is binnen de bandbreedte van Coronaregels.
Polarisatie voorkomen en depolariseren waar nodig door niet de polen te bestrijden maar het midden te versterken.
Voorkomen dat criminelen de veiligheid en het ondernemersklimaat in onze buitengebieden aantasten.

Wat gaan we er voor doen?

Doelstelling	Activiteit	Planning
Doorontwikkeling van het team Handhaving Openbare Ruimte	- Verdere uitwerking en toepassingen van de diversiteit aan thema's binnen het takenpakket - Verdieping en verdere vormgeving aan het gebiedsgericht werken o.b.v. de ambitie m.b.t. dorpsgericht werken.	2022

Wat mag het kosten?

Aanvraag nieuwe budgetten

In deze Perspectiefnota worden geen nieuwe budgetten gevraagd die op dit programma betrekking hebben.

Aanvraag nieuwe investeringen

In deze Perspectiefnota worden geen nieuwe investeringen gevraagd die op dit programma betrekking hebben.

2.3 Programma 2 Verkeer, Vervoer en Openbare Ruimte

Tot het programma Verkeer, Vervoer en Openbare ruimte behoren de taakvelden verkeer en vervoer, parkeren, recreatieve havens, economische havens en waterwegen, openbaar vervoer, wegen, openbaar groen en (openlucht) recreatie, riolering, afval en begraafplaatsen en crematoria.

Algemene ontwikkelingen

Door de coronacrisis is het openbaar vervoer in de problemen gekomen. Onduidelijk is wat het effect is op de langere termijn voor het openbaar vervoer. Voor de Hoeksche Waard betekent dit dat de inzet om snelle multimodale (gebruik makend van meerdere manieren van vervoer, per weg, spoor en water) verbindingen met de stedelijke gebieden onverminderd blijft bestaan, maar de vraag is op welke wijze dit zich gaat ontwikkelen. Tegelijkertijd blijft de druk op de autoverbindingen groot.

Eind 2020 is het programmaplan duurzaamheid vastgesteld. De gemeenteraad heeft hierin een aantal ambitieuze doelstellingen vastgesteld. De thema's klimaatadaptatie en biodiversiteit zijn in programma 2 opgenomen. De andere thema's zijn in programma 7 opgenomen, inclusief de algemene aansturing van het programma duurzaamheid. De uitvoeringsprogramma's klimaatadaptatie en biodiversiteit worden gelijktijdig met de Perspectiefnota aangeboden.

Bijstellingen/wijzigingen beleid

Wat willen we bereiken?

Doelstellingen uit de vastgestelde begroting

<i>In de planperiode t/m 2024 de openbare ruimte een kwaliteitsimpuls geven</i>
<i>De (stedelijke) gebieden rondom Hoeksche Waard zijn op multimodale manier snel, veilig en comfortabel bereikbaar</i>
<i>De dorpen in Hoeksche Waard zijn multimodaal met elkaar verbonden</i>
<i>De impact van mobiliteit op de leefbaarheid wordt verlaagd</i>
<i>Verbetering van de biodiversiteit</i>
<i>De manier waarop we werken aan de doelstelling om Nederland in 2050 klimaatadaptief ingericht te hebben</i>
<i>De doelstelling verschuift van 'De hoeveelheid restafval verminderen' naar 'Kwaliteitsverbetering van de gescheiden grondstoffen'</i>

Wat gaan we er voor doen?

Doelstelling	Activiteit	Planning
De impact van mobiliteit op de leefbaarheid wordt verlaagd	Stimuleren en faciliteren gebruik duurzame vormen van mobiliteit.	2022-2025
Verbetering van de biodiversiteit	Uitvoeringsprogramma biodiversiteit realiseren	2022-2025
Klimaatadaptief 2050	Realiseren uitvoeringsagenda en uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie	2022-2025

Wat mag het kosten?

Aanvraag nieuwe budgetten

In deze Perspectiefnota worden geen nieuwe budgetten gevraagd die op dit programma betrekking hebben.

Aanvraag nieuwe investeringen

In deze Perspectiefnota worden geen nieuwe investeringen gevraagd die op dit programma betrekking hebben.

2.4 Programma 3 Economie

Tot het programma Economie horen de taakvelden economische ontwikkelingen, fysieke bedrijfsinfrastructuur, bedrijvenloket en bedrijfsregelingen en economische promotie.

Algemene ontwikkelingen

Sociaal - economische gevolgen corona

In mei 2020 is het Actieplan economische gevolgen Coronacrisis goedgekeurd door de gemeenteraad. Er zijn acties en budgetten opgenomen tot en met december 2021. Toch lijkt het erop dat de gevolgen van de coronacrisis ook op langere termijn doorwerken. Nu ligt de focus vooral op het bestrijden van het virus en het verder uitvoeren van het actieplan. Maar het is belangrijk om ook naar de hierop volgende jaren te kijken en wat er nodig is om aan herstel van de gevolgen van de coronacrisis te werken.

Het is belangrijk om inzicht te krijgen in wat er nodig is voor economische herstel en behoud van de vitaliteit om te wonen, werken en recreëren in de Hoeksche Waard. Vandaar het voorstel om een praktisch sociaal - economisch herstelplan op te zetten voor de zwaarst getroffen ondernemersgroepen (horeca, retail, sportscholen, recreatie en toerisme, evenementen etc.

In het herstelplan staan plannen voor de korte termijn. Deze integrale en concrete plannen moeten zorgen voor het (deels) opvangen van de negatieve effecten van de crisis. Ook is het mogelijk om in te spelen op de kansen die deze crisis biedt. Daarnaast is het ook essentieel om voor te sorteren op de lange termijn gevolgen en de invloed hiervan op de ambities voor gemeente Hoeksche Waard. Het uitgangspunt is om dit herstelplan op te stellen in nauwe samenwerking met de omgeving (ondernemers, organisaties en andere partijen).

Ook heeft de coronacrisis ons laten zien hoe belangrijk digitalisering is om de samenleving en onze economie draaiend te houden. Denk bijvoorbeeld aan thuis werken, digitaal winkelen, digitale ontmoetingen tot aan zorg en onderwijs op afstand.

Bijstellingen/wijzigingen beleid

Wat willen we bereiken?

Geen wijzigingen

Doelstellingen uit de vastgestelde begroting

<i>Een gezond economisch vestigingsklimaat</i>
<i>Als Foodlab voor de Randstad koploper op het gebied van gezond voedsel en duurzame en innovatieve landbouw</i>
<i>In 2030 is de arbeidsmarkt in de Hoeksche Waard vitaal</i>
<i>Het versterken van het (economisch) vestigingsklimaat en welzijn</i>
<i>Het versterken van het toeristisch-recreatief profiel</i>

Wat gaan we er voor doen?

Doelstelling	Activiteit	Planning
Een gezond economisch vestigingsklimaat	Uitvoering beleid startende ondernemers	2022
Het versterken van het (economisch) vestigingsklimaat en welzijn	Praktisch sociaal - economisch herstelplan coronacrisis, gericht op herstel van de zwaar getroffen ondernemersgroepen. Deze integrale en concrete plannen moeten zorgen voor het (deels) opvangen van	2022-2024

	de negatieve effecten van de crisis. Op basis van de nog te bepalen omvang van de opgaven volgt een raadsvoorstel.	
--	--	--

Wat mag het kosten?

Aanvraag nieuwe budgetten

In onderstaande tabel zijn de nieuwe beleidswensen voor 2022 en verder opgenomen, waarbij een onderscheid is gemaakt tussen de incidentele en structurele effecten van deze voorstellen

(bedragen x €1.000)

Nummer voorstel	Toelichting voorstel	Gekoppeld aan doelstelling	Soort	2022	2023	2024	2025
PPN22: EC 02	Uitvoeringsprogramma Beleid startende ondernemers 2022-2025	Een gezond economisch vestigingsklimaat	Incidenteel	-20	0	0	0
Eindtotaal				-20	0	0	0

Aanvraag nieuwe investeringen

In deze Perspectiefnota worden geen nieuwe investeringen gevraagd die op dit programma betrekking hebben.

2.5 Programma 4 Onderwijs

Tot het programma Onderwijs behoren de taakvelden openbaar basisonderwijs, onderwijshuisvesting en onderwijsbeleid en leerlingzaken.

Algemene ontwikkelingen

De coronacrisis heeft grote gevolgen voor het onderwijs. De scholen zijn er in de komende periode op gericht om inhaal- en ondersteuningssubsidies in te zetten om ontstane vertraging in te lopen. De stroomversnelling rond digitaal onderwijs begon weliswaar uit noodzaak vanwege corona, maar de verwachting is dat deze ontwikkeling doorzet. Scholen zitten middenin een versnelde transformatie: waar voorheen fulltime fysiek werd lesgegeven, er tijdelijk fulltime digitaal werd lesgegeven, wordt nu de beweging gemaakt naar hybride onderwijs: een combinatie van fysiek en digitaal lesgeven.

In de periode 2021-2023 wordt gewerkt aan de lokale uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO). Het NPO richt zich op het herstel en de ontwikkeling van het onderwijs tijdens en na corona; op het inhalen én compenseren van vertraging. En op het ondersteunen van leerlingen en studenten in het onderwijs die het moeilijk hebben. De scholen ontvangen het grootste gedeelte van het budget. Zij maken een analyse en stellen een schoolplan op, dat zij delen met de gemeente. Ook de gemeente ontvangt budget, om de vaardigheden van leerlingen op cognitief, executief, sociaal en emotioneel vlak aanvullend te stimuleren.

Bijstellingen/wijzigingen beleid

Wat willen we bereiken?

Geen wijzigingen

Doelstellingen uit de vastgestelde begroting

<i>Het bevorderen van kansengelijkheid in de voorschoolse periode en in het onderwijs</i>
<i>Het stimuleren van een passend, toegankelijk, gedifferentieerd en kwalitatief hoogwaardig onderwijsaanbod voor ieder kind in de Hoeksche Waard.</i>
<i>Kwalitatief goed onderwijshuisvestingsaanbod</i>

Wat gaan we er voor doen?

Doelstelling	Activiteit	Planning
Het bevorderen van kansengelijkheid in de voorschoolse periode en in het onderwijs	- Lokale uitvoering Nationaal Programma Onderwijs. - De Lokale Educatieve Agenda 2021-2022 Hoeksche Waard (LEA) is inmiddels vastgesteld. - In de komende periode wordt invulling gegeven aan de acht thema's in de Lokale Educatieve Agenda, waaronder onderwijskansenbeleid, het versterken van het leesonderwijs en buitenschoolse opvang plus.	2021-2023 2021-2022
Het stimuleren van een passend, toegankelijk, gedifferentieerd en kwalitatief hoogwaardig onderwijsaanbod voor ieder kind in de Hoeksche Waard.	- De Lokale Educatieve Agenda 2021-2022 Hoeksche Waard (LEA) is inmiddels vastgesteld. - In de komende periode wordt invulling gegeven aan de acht thema's in de Lokale Educatieve Agenda, waaronder passend onderwijs en	2021-2022

	jeugdhulp, jeugdhulp in de (voor)scholen thuiszitters.	
Kwalitatief goed onderwijshuisvestingsaanbod	• Het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) 2021-2024 is door de raad vastgesteld. • Hieraan wordt in de komende periode uitvoering gegeven.	2021-2024

Wat mag het kosten?

Aanvraag nieuwe budgetten

In deze Perspectiefnota worden geen nieuwe budgetten gevraagd die op dit programma betrekking hebben.

Aanvraag nieuwe investeringen

In deze Perspectiefnota worden geen nieuwe investeringen gevraagd die op dit programma betrekking hebben.

2.6 Programma 5 Sport, Cultuur en Recreatie

Tot programma Sport, cultuur en recreatie behoren de taakvelden sportbeleid en activering, sportaccommodaties, cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie, musea, cultureel erfgoed en media, subsidiebeleid en welzijnswerk.

Algemene ontwikkelingen

Mensen doen aan cultuur en sport omdat ze er in de eerste plaats plezier aan beleven, zich erin kunnen bekwaamen en een identiteit aan kunnen ontleenen. Daarnaast heeft de deelname aan sport en cultuur effect op de persoonlijke ontwikkeling van mensen: het is van positieve invloed op het zelfbeeld en het zelfvertrouwen. Naast deze intrinsieke, persoonlijke waarde zien we steeds meer de maatschappelijke waarde van cultuur en sport in onze samenleving, zoals de binding in buurten en wijken.

Het gevaar van de zeer beperkte sturingsmogelijkheden binnen het Sociaal Domein (zie programma 6 voor een nadere toelichting) is dat financiële tekorten worden afgewenteld op de traditionele taakvelden, zoals welzijn, bibliotheekwerk, sport en cultuur. Bezuinigingen op deze traditionele gemeentetaken leiden tot uitholling van de leefbaarheid en vitaliteit van dorpen en wijken. Daar waar we juist (willen) investeren in een inclusieve samenleving. Juist in deze tijd van de coronacrisis ervaren we dat een sterke sociale basis zo belangrijk is als de nood aan de man komt. Sport en cultuur versterken de lokale samenleving en dat is waar we ons binnen de Hoeksche Waard op richten. Dit doen we door te investeren in toegankelijk aanbod van accommodaties dat aansluit bij de kwantitatieve en kwalitatieve wensen van inwoners en in sterke sociale verbanden: tussen inwoners onderling (zoals gezin, verenigingsleven, sportclubs en buurtinitiatieven) en tussen inwoners, (maatschappelijke) organisaties en de gemeente. Veel verenigingen worstelen met de onzekerheid die de lopende harmonisatietrajecten op het gebied van subsidie en met name accommodatiebeleid met zich meebrengen. Zij weten niet hoe hun toekomst er financieel uit zal zien en dit kan de ontwikkeling van activiteiten of noodzakelijke investeringen in de weg zitten. Gezien de ambitie om het landschap van de Hoeksche Waard te koesteren, willen we de Hoeksche Waardse identiteit beschermen en benutten. De omgevingsvisie en omgevingsplannen bieden hierin kansen om het sociale aspect van cultureel erfgoed te verbinden met de fysieke leefomgeving. Wanneer erfgoed goed voor het voetlicht wordt gebracht, creëert het meer begrip bij inwoners en 'buitenstaanders' over wat past. Erfgoed is hierbij geen statisch feit maar een inspiratiebron voor het inrichten van onze leefomgeving en de ruimtelijke kwaliteit hiervan.

Bijstellingen/wijzigingen beleid

Wat willen we bereiken?

- Behoud en ontwikkeling van cultureel erfgoed als drager voor de verdere ontwikkeling van recreatie en toerisme in de Hoeksche Waard.
- Zorgen voor kwalitatief en kwantitatief voldoende uitgeruste buitensportaccommodaties

Doelstellingen uit de vastgestelde begroting

<i>Het bevorderen van sport- en cultuurdeelname in de Hoeksche Waard</i>
<i>Het creëren van de juiste voorwaarden voor een goed cultureel klimaat in de Hoeksche waard</i>
<i>Het stimuleren van een passend, toegankelijk, gedifferentieerd en kwalitatief hoogwaardig aanbod van culturele en sportactiviteiten in de Hoeksche Waard.</i>
<i>Het realiseren en in stand houden van vastgoed</i>

Wat gaan we er voor doen?

Doelstelling	Activiteit	Planning
Zorgen voor kwalitatief en kwantitatief voldoende uitgeruste buitensportaccommodaties	Uitvoering/implementatie harmonisatie buitensportaccommodaties	2022
Zorgen voor kwalitatief en kwantitatief voldoende uitgeruste buitensportaccommodaties	Investerings in de buitensportaccommodaties	2022
Het bevorderen van sport- en cultuurdeelname in de Hoeksche Waard	Ontwikkelen integrale sport- en beweegnota (initiatiefvoorstel vanuit Sportraad HW)	2022
Behoud en ontwikkeling van cultureel erfgoed als drager voor de verdere ontwikkeling van recreatie en toerisme in de Hoeksche Waard.	Restauratie en nieuwbouw van Fort Buitensluis	2021-2023

Wat mag het kosten?

Aanvraag nieuwe budgetten

In onderstaande tabel zijn de nieuwe beleidswensen voor 2022 en verder opgenomen, waarbij een onderscheid is gemaakt tussen de incidentele en structurele effecten van deze voorstellen.

(bedragen x €1.000)

Nummer voorstel	Toelichting voorstel	Gekoppeld aan doelstelling	Soort	2022	2023	2024	2025
PPN22: SC&R 03	Inhuur projectleider ontwikkelen integrale sport- en beweegnota	Sport	Incidenteel	-50	0	0	0
PPN22: SC&R 05	Fort Buitensluis: Aanleg wandel- en fietspaden, restauratie bomvrije kazerne, nieuwbouw en aanleg installaties	Behoud en ontwikkeling van cultureel erfgoed als drager voor de verdere ontwikkeling van recreatie en toerisme in de Hoeksche Waard.	Incidenteel	-259	0	0	0
PPN22: SC&R 04	Renovatie sportvelden	Gelegenheid bieden tot sporten	Structureel	0	-76	-76	-76
PPN22: SC&R 04a	Afboeking boekwaarde oude sportvelden	Gelegenheid bieden tot sporten	Incidenteel	-105	0	0	0
Eindtotaal				-414	-76	-76	-76

Aanvraag nieuwe investeringen

In onderstaande tabel zijn de nieuwe investeringen voor 2022 en verder opgenomen. De aan deze investeringen gekoppelde afschrijvingslasten zijn opgenomen in het onderdeel "Aanvraag nieuwe budgetten" (zie hierboven).

(bedragen x €1.000)

Nummer voorstel	Omschrijving investering	Toelichting voorstel	Gekoppeld aan doelstelling	2022	2023	2024	2025
PPN22: SC&R 04	Renovatie sportvelden	Renovatie sportvelden	Gelegenheid bieden tot sporten	1.140	0	0	0
Eindtotaal				1.140	0	0	0

2.7 Programma 6 Sociaal Domein

Tot het programma Sociaal domein behoren de taakvelden samenkracht en inwonersparticipatie, wijkteams, inkomensregelingen, begeleide participatie, arbeidsparticipatie, maatwerkvoorzieningen (Wmo), maatwerkdienstverlening 18+, maatwerkdienstverlening 18-, geëscaleerde zorg 18+ en geëscaleerde zorg 18-.

Algemene ontwikkelingen

Sinds de invoering van de drie decentralisaties in 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor het uitvoeren van taken op het gebied van werk, zorg en jeugd. Inmiddels zijn er ruim vijf jaar verstreken en zien we dat de lasten in het sociaal domein beetje bij beetje verder oplopen. Hierbij lijkt het sociaal domein andere domeinen, zoals het ruimtelijk domein, steeds verder 'weg te drukken'. De financiële druk staat andere investeringen steeds meer in de weg. Verdere vergrijzing, langer zelfstandig thuis wonen, stijging van jeugdzorg, toenemende zorgzwaarte en een groeiend aantal bijstandsgerechtigden kan leiden tot een verdieping van de financiële risico's naar de toekomst.

De gedachte achter de overheveling van taken is dat gemeenten dicht bij inwoner staan en daarom beter in staat zijn de inwoner ondersteuning op maat te leveren: integrale ondersteuning, vanuit verschillende disciplines. Het heeft echter vooral geleid tot een stelsel van formeel en budgettair verantwoordelijke gemeenten - die noodgedwongen samenwerken met andere gemeenten - en waarin het Rijk systeem- of stelselverantwoordelijk blijft. Vele praktische complexiteiten maken dat we als gemeente(n) in de praktijk op de grootste begrotingspost (Sociaal Domein) weinig beleidsruimte hebben. Het overgrote deel van de uitgaven is namelijk het gevolg van politiek-bestuurlijke keuzes die in nationale wet- en regelgeving zijn vastgelegd of uit rijksbeleid volgen.

Het gevaar van deze zeer beperkte sturingsmogelijkheden is dat financiële tekorten worden afgewenteld op de traditionele taakvelden, zoals welzijn, bibliotheekwerk, sport en cultuur. Bezuinigingen op deze traditionele gemeentetaken leiden tot uitholling van de leefbaarheid en vitaliteit van dorpen en wijken. Daar waar we juist (willen) investeren in een inclusieve samenleving. Juist in deze tijd van de coronacrisis ervaren we dat een sterke sociale basis zo belangrijk is als de nood aan de man komt. Bij de sociale basis gaat het om de aanwezigheid van (informele) netwerken, inwonersactiviteiten en betekenisvolle relaties, onder andere tussen inwoners onderling, professionals, kerken, bedrijfsleven en de gemeente. De sociale basis is er voor de buurman met psychiatrische problematiek, het stel met een verstandelijke beperking, de vereenzaamde student, de zelfstandige zonder werk, de café-eigenaar om de hoek, het gezin uit Syrië alsook de laaggeletterde oudere en het kind in armoede in de buurt of wijk. In een buurt waar de sociale basis sterk is, is er onderlinge steun en samenwerking.

Daarom richten we ons in onze aanpak zowel op preventie als op het versterken van een sociaal en verbonden Hoeksche Waard. Door in een vroeger stadium inzicht te krijgen in de ondersteuningsbehoefte van mensen, in te zetten op preventie en hulp en ondersteuning laagdrempelig(er) te maken, kan de inzet van zware hulp en ondersteuning worden teruggedrongen. Tegelijkertijd vergroten we het potentieel van mensen waarop een beroep kan worden gedaan door te investeren in een sociaal en verbonden Hoeksche Waard, met vitale kernen. Deze investering draagt bovendien bij aan betere vroegsignalering. Zo blijven onze inwoners met minder ondersteuning langer (zelfstandig) wonen, werken en deelnemen aan de samenleving. Ongeacht leeftijd, culturele achtergrond, inkomen, talenten, beperkingen en/of geaardheid.

Dat is dan ook waar we de afgelopen periode binnen het sociaal domein in de Hoeksche Waard op hebben ingezet, hetgeen tot meetbare en merkbare resultaten heeft geleid en waaraan we de komende periode koersvast en tegelijkertijd wendbaar vasthouden.

We richten ons ook de komende periode op de uitvoering, doorontwikkelingen of versteviging van inspanningen waarmee we:

- de sociale infrastructuur in de wijken versterken en investeren in preventie, zodat inwoners omzien naar elkaar en de draagkracht van de samenleving groeit zodat specialistische ondersteuning en zorg snel en goed terecht komt bij hen die meer nodig hebben dan informele hulp;
- ervoor zorgen dat onze toegang tot zorg en ondersteuning (zoveel als mogelijk eenduidig) gericht is op werken vanuit 1 huishouden, 1 plan, 1 contactpersoon;
- meer collectieve vormen als algemene voorziening toevoegen aan de mogelijkheden, waardoor de budgetten voor individuele voorzieningen beter en meer gericht worden ingezet;
- datagerichte sturing realiseren op de kwaliteit en uitgaven in de zorg en ondersteuning in het Sociaal Domein.

Bijstellingen/wijzigingen beleid

Wat willen we bereiken?

Geen wijzigingen

Doelstellingen uit de vastgestelde begroting

<i>Versterken van een sociaal en verbonden Hoeksche Waard</i>
<i>Stimuleren van persoonlijke ontwikkeling en zelfredzaamheid</i>
<i>Bieden van toegang en passende ondersteuning</i>
<i>Ingrijpen bij crisis en onveiligheid</i>

Wat gaan we er voor doen?

Doelstelling	Activiteit	Planning
Versterken van een sociaal en verbonden Hoeksche Waard en Stimuleren van persoonlijke ontwikkeling en zelfredzaamheid	De participatie van inwoners met een laag inkomen versterken door middel van een 2-jarige pilot OV voor minima. Betreft een inspanning van de vastgestelde Uitvoeringsagenda Samen tegen armoede 2021-2023 binnen het programma Inclusieve Samenleving.	2021-2023
Bieden van toegang en passende ondersteuning	Passende ondersteuning bieden aan inwoners met betalingsachterstanden op hun vaste lasten door middel van een geoperationaliseerd Digitaal Meldpunt Vroegsignalering schulden. Dit is een structurele verplichting vanuit de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) en komt voort uit de vastgestelde Uitvoeringsagenda Samen tegen armoede 2021-2023. Incidenteel opgenomen, in afwachting van mogelijke middelen van het Rijk.	2022 en verder
Bieden van toegang en passende ondersteuning	In de periode 2019-2022 zijn vanuit incidenteel budget verschillende pilots bekostigd die bijdragen aan snellere en meer nabije (jeugd)zorg. Het gaat om de pilots huisartsen, de pilot jeugdhulp in het VO en extra inzet van GGZ medewerkers binnen de jeugdteams, welke zijn opgenomen in het transformatieplan jeugdhulp. Gelet op de huidige financiële positie van de gemeente en in afwachting van mogelijke middelen vanuit het Rijk voor grote (transitie) opgaven wordt er vooralsnog voor gekozen om voor 2022 incidenteel geld op te nemen. Zodra zicht is op structurele middelen, worden deze ook voor dit doel ingezet.	2023 en verder

Stimuleren van persoonlijke ontwikkeling en zelfredzaamheid	Bij een positieve evaluatie medio 2021 inzetten op continuering van de outreachende aanpak d.m.v. de matchmaker om jongeren die na de reguliere VSV aanpak nog thuis zitten actief te benaderen en terug te leiden naar school of naar een baan.	2022
Stimuleren van persoonlijke ontwikkeling en zelfredzaamheid.	Bij een positieve evaluatie eind 2021 inzetten op voortzetting van SROI-coördinator.	2022
Versterken van een sociaal en verbonden Hoeksche Waard en Stimuleren van persoonlijke ontwikkeling en zelfredzaamheid	Aansluiting bij het in Rijnmond ontwikkelde platform HalloWerk waarmee inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt niet op basis van CV, maar op basis van talenten en motivatie worden gematched met werkgevers in de regio. Om dit te borgen wordt de coach HalloWerk op inhuurbasis 1 jaar verlengd. Gedurende 2022 wordt gezien hoe deze taak binnen de bestaande formatie wordt opgevangen.	2022 en verder
Stimuleren van persoonlijke ontwikkeling en zelfredzaamheid	Verkenning en optimalisatie van de randvoorwaarden voor wijkteam(s) om effectiever en efficiënter te werken (bemensing, huisvesting, ICT en deskundigheidsbevordering)	2022
<i>Versterken van een sociaal en verbonden Hoeksche Waard en Stimuleren van persoonlijke ontwikkeling en zelfredzaamheid</i>	Compensatie van verschil tussen gehanteerde gemeentelijke index op een aantal subsidies en door maatschappelijke partners gehanteerde index op basis van cao verhogingen.	2022
Versterken van een sociaal en verbonden Hoeksche Waard en Stimuleren van persoonlijke ontwikkeling en zelfredzaamheid	Huurders met een (dreigende) mobiliteitsbeperking, maar waar nog geen sprake is van medische urgentie en met een laag inkomen, stimuleren tijdig te verhuizen naar een geschikte of geschikt te maken woning en hiervoor mogelijke financiële drempels weg te nemen door middel van de verhuisregeling	2022
Versterken van een sociaal en verbonden Hoeksche Waard en Stimuleren van persoonlijke ontwikkeling en zelfredzaamheid	Het stimuleren en faciliteren van laagdrempelige ontmoetingsplaatsen van en voor ouderen, vooruitlopend op de vaststelling van de WWZ visie.	2022
Versterken van een sociaal en verbonden Hoeksche Waard en Stimuleren van persoonlijke ontwikkeling en zelfredzaamheid	Voortzetting van incidentele subsidie voor het uitvoeren van maatschappelijk werk. Dit is een wettelijke taak van de gemeente.	2022

Wat mag het kosten?

Aanvraag nieuwe budgetten

In onderstaande tabel zijn de nieuwe beleidswensen voor 2022 en verder opgenomen, waarbij een onderscheid is gemaakt tussen de incidentele en structurele effecten van deze voorstellen.

(bedragen x €1.000)

Nummer voorstel	Toelichting voorstel	Gekoppeld aan doelstelling	Soort	2022	2023	2024	2025
PPN22: SD 01	Pilot Openbaar Vervoer (OV) voor minima (onderdeel Uitvoeringsagenda Samen tegen armoede 2021-2023)	Versterken van een sociaal en verbonden Hoeksche Waard en Stimuleren van persoonlijke ontwikkeling en zelfredzaamheid	Incidenteel	-175	0	0	0
PPN22: SD 02	Applicaties ten behoeve van Digitaal Meldpunt Vroegsignalering schulden (onderdeel Uitvoeringsagenda Samen tegen armoede 2021-2023).	Bieden van toegang en passende ondersteuning	Incidenteel	-15	0	0	0
PPN22: SD 03	Verlenging Matchmaker 2022-2024	Stimuleren van persoonlijke ontwikkeling en zelfredzaamheid	Incidenteel	-80	0	0	0

PPN22: SD 04	Inzet SROI coördinator (1fte). Deze functie wordt nu uit een subsidie betaald voor 1 jaar. In de Participatiewet heeft de gemeente als opdracht om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan werk te helpen. SROI is een effectief middel om deze doelgroep te begeleiden richting werk. De gemeente heeft een voorbeeldfunctie en heeft door de omvang van de organisatie veel inkooptrajecten waardoor deze doelgroep aan het werk geholpen kan worden.	Stimuleren van de persoonlijke ontwikkeling en zelfredzaamheid	Incidenteel	-80	0	0	0
PPN22: SD 05	Versterken van een sociaal en verbonden Hoeksche Waard en Stimuleren van persoonlijke ontwikkeling en zelfredzaamheid: Overbrugging in 2022 om taken van coach Hallowerk in vaste formatie te verwerken	Versterken van een sociaal en verbonden Hoeksche Waard en Stimuleren van persoonlijke ontwikkeling en zelfredzaamheid	Incidenteel	-120	0	0	0
PPN22: SD 09	Doorontwikkeling wijkteam door optimalisering bemensing, realisatie huisvesting, ICT, training en scholing	Stimuleren van persoonlijke ontwikkeling en zelfredzaamheid	Incidenteel	-92	0	0	0
PPN22: SD 12a	Thuis in de Kern: verhuisregeling	Thuis in de Kern	Incidenteel	-75	0	0	0
PPN22: SD 12b	Thuis in de Kern: ontmoetingsplekken	Thuis in de Kern	Incidenteel	-100	0	0	0
PPN22: SD 13	Oplossing knelpunten subsidies	Versterken van een sociaal en verbonden Hoeksche Waard en Stimuleren van persoonlijke ontwikkeling en zelfredzaamheid	Incidenteel	-50	0	0	0
PPN22: SD 14	Subsidie maatschappelijk werk	Versterken van een sociaal en verbonden Hoeksche Waard en Stimuleren van persoonlijke ontwikkeling en zelfredzaamheid	Incidenteel	-40	0	0	0
PPN22: SD 15	Inzet jeugdhulp in het VO	-	Incidenteel	-134	0	0	0
	Inzetten van praktijkondersteuners huisartsen (POH) jeugd GGZ bij huisartsen in gehele Hoeksche Waard	-	Incidenteel	-591	0	0	0
Eindtotaal				-1.552	0	0	0

Aanvraag nieuwe investeringen

In deze Perspectiefnota worden geen nieuwe investeringen gevraagd die op dit programma betrekking hebben.

2.8 Programma 7 Volksgezondheid en Milieu

Tot het programma Volksgezondheid en Milieu behoren de taakvelden volksgezondheid en milieubeheer (inclusief duurzame energie).

Algemene ontwikkelingen

Basisregistratie Ondergrond (BRO)

Vanaf 1 januari 2018 geldt de Wet op de Basisregistratie Ondergrond (BRO). De wet maakt het mogelijk om bodem- en ondergrondgegevens via een digitaal loket op te vragen en aan te leveren. Het BRO bevat gegevens over geologische en bodemkundige opbouw, zoals resultaten van booronderzoeken en grondwatermonitoringen.

Binnen de BRO is een aantal rollen benoemd. In de uitvoering van de BRO-taken kan OZHZ groot deel van deze rollen invullen. Voor bijvoorbeeld kwaliteitsborging is geen kennis in huis. Dit wordt opgevangen door samenwerking met de OZHZ. Alle 10 gemeentelijke deelnemers van OZHZ starten per 1 januari 2022 een samenwerking voor de uitvoering van de BRO.

Maatschappelijke opgaven voor gezondheid nog urgenter door corona

Door de coronapandemie zijn de toekomstige opgaven voor volksgezondheid en zorg nog dringender geworden. Corona legt als het ware een vergrootglas op de kwetsbaarheden en problemen. Ons gedrag lijkt ongezonder te worden. Roken en overgewicht, twee belangrijke risicofactoren voor hart- en vaatziekten en kanker, lijken gemiddeld toe te nemen. Dit onderstreept het belang van preventie. Een belangrijk volksgezondheidsvraagstuk was al dat er steeds meer oudere mensen zijn die extra kwetsbaar zijn. Juist voor deze mensen vormt COVID-19 een extra risico. Deze ouderen wonen steeds langer zelfstandig en krijgen steeds meer te maken met dementie en andere complexe gezondheidsproblemen. Voor deze groep zal het met de aanwezigheid van een coronavirus veel lastiger zijn om goede zorg en ondersteuning te kunnen ontvangen. Verder zien we dat de druk op de mentale gezondheid van jongeren en jongvolwassenen verder verhoogd wordt. Bijvoorbeeld door beperkte sociale interactie, onderwijs op afstand, het wegvallen van stagemogelijkheden en een arbeidsmarkt met een minder goed vooruitzicht. Overigens zien we dat de mentale gezondheid ook onder druk komt bij andere leeftijdsgroepen.

Opgave Duurzaamheid

Eind 2020 is het programmaplan Duurzaamheid vastgesteld. De gemeenteraad heeft hierin een aantal ambitieuze doelstellingen vastgesteld. De thema's klimaatadaptatie en biodiversiteit zijn in programma 2 opgenomen. De andere thema's, energietransitie en circulaire economie, zijn in programma 7 opgenomen, inclusief de algemene aansturing van het programmaplan Duurzaamheid. De uitvoeringsprogramma's worden gelijktijdig met de perspectiefnota aangeboden.

Bijstellingen/wijzigingen beleid

Wat willen we bereiken?

Samenwerking uitvoeringstaken BRO met OZHZ.

Doelstellingen uit de vastgestelde begroting

<i>Gezond blijven en gezondheid bevorderen en beschermen</i>
<i>Klimaatneutraal in 2050</i> <i>** Energieneutraal 2040</i> <i>** Circulair 2050</i>

Wat gaan we er voor doen?

Doelstelling	Activiteit	Planning
Correcte uitvoering van de wettelijke BRO-taken door de gemeente.	Aangaan samenwerkingsovereenkomst OZHZ (volledige ontzorging BRO-taken)	Per 1 jan 2022
Gezond blijven en gezondheid bevorderen en beschermen	Uitvoering geven aan de nota volksgezondheid 2021-2023 (Intensiveren inspanningen om huidige ambities / gezondheidsdoelen te kunnen realiseren)	Per 1 jan 2022
Energieneutraal 2040/Klimaatneutraal 2050	Regionale Energiestrategie (doorlopend, iedere 5 jaar herijking)	2022-2025
Energieneutraal 2040/Klimaatneutraal 2050	Transitievisie Warmte (doorlopend, iedere 5 jaar herijking)	2022-2025
Klimaatneutraal 2050	Communicatie en participatie en monitoring en sturing programmaplan Duurzaamheid	2022-2025
Energieneutraal 2040/Klimaatneutraal 2050	Realiseren uitvoeringsprogramma 'Hoeksche Waard richting energieneutraal'	2022-2025
Circulair 2050/Klimaatneutraal 2050	Realiseren uitvoeringsprogramma 'Circulaire economie Hoeksche Waard'	2022-2025

Wat mag het kosten?

Aanvraag nieuwe budgetten

In onderstaande tabel zijn de nieuwe beleidswensen voor 2022 en verder opgenomen, waarbij een onderscheid is gemaakt tussen de incidentele en structurele effecten van deze voorstellen.

(bedragen x €1.000)

Nummer voorstel	Toelichting voorstel	Gekoppeld aan doelstelling	Soort	2022	2023	2024	2025
PPN22: V&M 03b	Klimaatneutraal 2050: Transitievisie Warmte	Klimaatneutraal 2050	Incidenteel	-100	-100	0	0
PPN22: V&M 04TOT	Vorming reserve duurzaamheid: Klimaatneutraal 2050 / energieneutraal 2040 / circulair 2050 / biodiversiteit en klimaatadaptie 2050*	Duurzaamheid	Incidenteel	-1.250	0	0	0
Eindtotaal				-1.350	-100	0	0

* Bij de begroting 2022 zullen wij de raad een voorstel doen om de middelen uit de reserve Energietransitie te storten in de nieuw te vormen reserve Duurzaamheid, waardoor één reserve duurzaamheid ontstaat.

Gelet op huidige financiële positie van gemeente en in afwachting van mogelijke middelen vanuit het Rijk voor grote (transitie) opgaven wordt er voor gekozen om voor 2022 incidenteel geld op te nemen. De keuze voor structurele invulling wordt in een volgende raadsperiode / collegeperiode gemaakt.

Aanvraag nieuwe investeringen

In deze Perspectiefnota worden geen nieuwe budgetten gevraagd die op dit programma betrekking hebben.

Aanvraag verstrekking leningen

In onderstaande tabel zijn de aanvragen voor nieuw te verstrekken leningen weergegeven voor 2022 en verder opgenomen.

(bedragen x €1.000)

Nummer voorstel	Omschrijving investering	Toelichting voorstel	Gekoppeld aan doelstelling	2022	2023	2024	2025
PPN22: V&M 04c	Duurzaamheidslening (financieel vast actief)	Uitvoeringsprogramma richting energieneutraal 2040: Duurzaamheidslening/stimuleringslening duurzaamheid	Uitvoeringsprogramma richting energieneutraal 2040	1.000	0	0	0
Eindtotaal				1.000	0	0	0

2.9 Programma 8 Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening

Tot het programma Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening behoren de taakvelden ruimtelijke ordening, grondexploitatie (anders dan bedrijventerreinen), wonen en bouwen.

Algemene ontwikkelingen

De druk op de Hoeksche Waardse woningmarkt blijft ondanks het coronavirus onverminderd hoog. Het woningtekort in de Hoeksche Waard is (zoals in heel Nederland) voelbaar. Er is een gebrek aan alle categorieën van woningen in alle dorpen van de Hoeksche Waard. In de behoefte wordt niet voorzien. De komende jaren staan dan ook in het teken van het op gang brengen van een continue bouwstroom in alle dorpen. Met name het aanjagen van ontwikkelingen in de kleinere dorpen vergt extra aandacht.

Tegelijkertijd staat de betaalbaarheid van woningen onder druk. In een unaniem aangenomen motie 'bouwen voor starters' spoorde de gemeenteraad het college aan te zorgen voor meer betaalbare woningen voor onder andere jongeren. Onze eigen jongeren maar ook voor de jonge huishoudens van buiten de Hoeksche Waard. Die zijn nodig voor een gezonde demografische balans in de toekomst. De motie zorgde voor een sterkere focus op de bouw voor doelgroepen in plaats voor doorstroming.

Het op gang brengen van een kwalitatief sterke continue bouwstroom heeft daarom de hoogste prioriteit.

Verder heeft het college besloten te komen tot 1 ontwikkelagenda voor de hele Hoeksche Waard op grond waarmee integrale gebiedsontwikkeling tot stand kan komen. Het doel is dat de huidige raad deze agenda nog vaststelt in januari 2022.

Bijstellingen/wijzigingen beleid

Wat willen we bereiken?

De doelstellingen voor programma 8 zoals benoemd in de begroting zijn op één punt na ongewijzigd. Voor het beleidsveld wonen geldt dat de focus is komen te liggen op de continue toevoeging van woningen om in de behoefte te kunnen voorzien. Voor het beleidsveld wonen betekent dit in 2021 en de jaren erna een nog steviger inzet van de organisatie op sturing en facilitering van de realisatie van woningbouw. De inwerkingtredingsdatum van de Omgevingswet is gewijzigd naar 1 juli 2022. Dit uitstel betekent niet dat de implementatie van de Omgevingswet stagneert. 2022 zal in het teken blijven staan van een stevige verankering van de nieuwe wet in de Hoeksche Waard.

Doelstellingen uit de vastgestelde begroting

<i>Een kwalitatief woningbouwprogramma met de juiste woning op de juiste plek</i>
<i>De instroom van jonge huishoudens faciliteren om de demografische balans te behouden</i>
<i>Een continue toevoeging van woningen aan de woningvoorraad om te voldoen aan de vraag</i>
<i>Op de nieuwe inwerkingtredingsdatum van 1 juli 2022 minimaal te voldoen aan alle wettelijke vereisten uit de Omgevingswet</i>
<i>Integrale ontwikkelkaders op te stellen, die gericht zijn op de gebiedsopgaven en de omgevingskwaliteit</i>
<i>Het grondbeleid inzetten als een middel om onze (ruimtelijke) opgaven en doelstellingen te verwezenlijken</i>

Wat gaan we er voor doen?

Geen wijzigingen

Wat mag het kosten?

Aanvraag nieuwe budgetten

In onderstaande tabel zijn de nieuwe beleidswensen voor 2022 en verder opgenomen, waarbij een onderscheid is gemaakt tussen de incidentele en structurele effecten van deze voorstellen.

(bedragen x €1.000)

Nummer voorstel	Toelichting voorstel	Gekoppeld aan doelstelling	Soort	2022	2023	2024	2025
PPN22: VRO 02a	Continue bouwstroom: Doorontwikkeling programma wonen (overig kosten)	Continue bouwstroom	Incidenteel	-250	0	0	0
PPN22: VRO 04a/b	Continue bouwstroom: Flexwonen	Continue bouwstroom	Incidenteel	-30	0	0	0
Eindtotaal				-280	0	0	0

Aanvraag nieuwe investeringen

Binnen dit programma worden bij deze Perspectiefnota geen nieuwe investeringen aangevraagd.

Aanvraag verstrekking leningen

In onderstaande tabel zijn de aanvragen voor nieuw te verstrekken leningen weergegeven voor 2022 en verder opgenomen.

(bedragen x €1.000)

Nummer voorstel	Omschrijving investering	Toelichting voorstel	Gekoppeld aan doelstelling	2022	2023	2024	2025
PPN22: VRO 07	Starterslening (financieel vast actief)	Continue bouwstroom: Starterslening	Continue bouwstroom	1.000	0	0	0
Eindtotaal				1.000	0	0	0

2.10 Algemene dekkingsmiddelen en overhead

Tot dit onderdeel behoren o.a. de bedrijfsvoeringszaken (Communicatie, ICT, Documentaire Informatievoorziening, Facilitair, Privacy en Informatieveiligheid, HRM). Meer informatie op detailniveau wordt in de Begroting en Jaarrekening opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering.

Bijstellingen/wijzigingen

Wat willen we bereiken?

- Datagedreven werken
Goed gebruik van digitale informatie is een harde voorwaarde voor de gemeente om publieke waarde te kunnen realiseren in de toekomst. De vraag uit de organisatie om datagedreven te werken, blijft toenemen. Ook vanuit de bestuurlijke opgaven duurzaamheid en stimulering van de woningbouw neemt de vraag toe.
Gelet op huidige financiële positie van de gemeente en in afwachting van mogelijke middelen vanuit het Rijk voor grote (transitie)opgaven wordt er voor gekozen om voor 2022 incidenteel geld op te nemen. De keuze voor structurele invulling wordt in een volgende raadsperiode / collegeperiode gemaakt.

Wat mag het kosten?

Aanvraag nieuwe budgetten

In onderstaande tabel zijn de nieuwe beleidswensen voor 2022 en verder opgenomen, waarbij een onderscheid is gemaakt tussen de incidentele en structurele effecten van deze voorstellen.

(bedragen x €1.000)

Nummer voorstel	Toelichting voorstel	Gekoppeld aan doelstelling	Soort	2022	2023	2024	2025
PPN22: B&O 05	Beheer BGT en BAG, ontwikkelkosten luchtfotodetectie op vergunningsvrije bouwwerken	Diensten van derden (strippenkaarten, ed)	Structureel	-64	-55	-55	-55
PPN22: B&O 06	Datagedreven werken: Verdere uitvoering vanuit de pilots en vanuit de opgaven	Datagedreven werken	Incidenteel	-400	0	0	0
PPN22: B&O 14	Veiligheid, harmonisatie en modernisering toegangssystemen gemeentelijk vastgoed: Nieuw toegang/controlesysteem voor eenheid, gebruikersgemak, dat voorziet in moderne toepassingen.	Veiligheid, harmonisatie en modernisering toegangssystemen gemeentelijk vastgoed	Structureel	0	-9	-9	-9
PPN22: B&O 17	Wagenpark Buitendienst (incl. verduurzaming en besparingen op exploitatielasten)	Continuïteit investeringen wagenpark inclusief verduurzaming	Structureel	0	-28	-28	-28
Eindtotaal				-464	-91	-91	-91

Aanvraag nieuwe investeringen

In onderstaande tabel zijn de nieuwe investeringen voor 2022 en verder opgenomen. De aan deze investeringen gekoppelde afschrijvingslasten zijn opgenomen in het onderdeel "Aanvraag nieuwe budgetten" (zie hierboven).

(bedragen x €1.000)

Nummer voorstel	Omschrijving investering	Toelichting voorstel	Gekoppeld aan doelstelling	2022	2023	2024	2025
PPN22: B&O 14	Nieuw toegang/controlesysteem Vastgoed (eenheid, gebruikersgemak, moderne toepassingen)	Veiligheid, harmonisatie en modernisering toegangssystemen gemeentelijk vastgoed: Nieuw toegang/controlesysteem voor eenheid, gebruikersgemak, dat voorziet in moderne toepassingen.	Veiligheid, harmonisatie en modernisering toegangssystemen gemeentelijk vastgoed	85	0	0	0
PPN22: B&O 17	Verduurzaming wagenpark (2022)	Wagenpark Buitendienst (incl. verduurzaming en besparingen op exploitatiekosten)	Continuïteit investeringen wagenpark inclusief verduurzaming	80	0	0	0
	Wagenpark bussen en spijkstaal	Wagenpark Buitendienst (incl. verduurzaming en besparingen op exploitatiekosten)	Continuïteit investeringen wagenpark inclusief verduurzaming	121	0	0	0
	Wagenpark wagens (2022)	Wagenpark Buitendienst (incl. verduurzaming en besparingen op exploitatiekosten)	Continuïteit investeringen wagenpark inclusief verduurzaming	132	0	0	0
Eindtotaal				418	0	0	0

In onderstaande tabel zijn de (financiële) grondslagen en uitgangspunten opgenomen die we in de Programmabegroting 2022 toepassen.

3. Uitgangspunten en grondslagen	
Grondslagen en uitgangspunten 2022	
Onderwerp	Uitgangspunt
Algemeen	Een Programmabegroting die voldoet aan de eisen van de BBV en die structureel sluitend is vanaf 2024. Een Programmabegroting die voldoet aan onze eigen beleidslijnen, vastgesteld in de Nota reserves en voorzieningen en Nota waardering en afschrijving vaste activa. Bij opstellen Programmabegroting worden de effecten van de septembercirculaire meegenomen.
Loonstijging	Prijsindex CPB, uit meicirculaire 2021 Gemeentefonds: Loonvoet, sector overheid: 1,5% De cao voor gemeenten loopt tot 1 januari 2021. Er is nog geen duidelijkheid over een nieuwe cao na 1-1-2021. Bij opstellen Programmabegroting worden de effecten van de nieuwe cao meegenomen (indien bekend).
Prijsstijging	Prijsindex CPB, uit meicirculaire 2021 Gemeentefonds: Prijs bruto binnenlands product: 1,6%
Meerjarenperspectief	In 2022 worden de lonen (zie "loonstijging") en prijzen (zie "prijsstijging") ten opzichte van 2021 geïndexeerd. Vanaf 2023 worden de lonen en prijzen constant gehouden (geen index).
Onvoorzien uitgaven	Deze is gebaseerd op € 1 per inwoner en is afgerond op € 90.000
Omslagrente	Volgens Omslagrenteberekening BBV, deze wordt bij het opstellen van de Programmabegroting berekend
Rentepercentage nieuwe geldleningen	- Kortlopende geldleningen: -/ 0,4% - Langlopende geldleningen: 0,6% (voor 25 jaar vast)
Rentetoerekening	De rente wordt via de renteomslag doorbelast aan de betreffende taakvelden
Rentebijschrijving op reserves en voorzieningen	Vindt niet plaats (met uitzondering van voorzieningen gewaardeerd op contante waarde)
Berekening externe uren	De uitgangspunten voor het berekenen van de uurtarieven zijn de gemiddelde loonsom per team gedeeld door het aantal productieve uren met daarop een opslag van de overhead.
Tarieven OZB en RZB	Het tarief voor 2022 passen we aan, aan de ontwikkeling van de waarden van het onroerend goed van het voorgaande jaar. Daarna passen we het tarief aan, op basis van de prijsstijging netto materiële consumptie.
Tarieven overige belastingen - Haven- en kadegelden - Hondenbelasting - Lijkbezorgingsrechten - Marktgelden - Omgevingsvergunningen - Overige legestarieven - Rioolheffing - Toeristenbelasting - Afvalstoffenheffing	Aanpassen aan de prijsstijging bruto binnenlands product voor zover de grens van wettelijke voorschriften (maximumtarief of meer dan 100% kostendekkend) niet structureel wordt overschreden.
Privaatrechtelijke opbrengsten/ Huuropbrengsten	Aanpassen aan de prijsstijging bruto binnenlands product, tenzij er specifieke (meerjarige) afspraken zijn gemaakt (bijvoorbeeld bij huurovereenkomsten)

Subsidies (tot subsidie uitvoeringsregels geharmoniseerd zijn)	<i>Structurele subsidies</i> Aanpassen aan de prijsstijging bruto binnenlands product • <u>Regionale subsidies:</u> Conform maatwerk afspraken • <u>(Budget-/Exploitatie) subsidies:</u> Aanpassen aan de prijsstijging bruto binnenlands product • <u>Waarderingsubsidies:</u> Tijdvak loopt van 2018-2021; geen indexering <i>Incidentele subsidies</i> • <u>(Project-/Incidentele) subsidies:</u> Geen inflatiecorrectie (vaste bedragen)
Aantal inwoners	1 januari 2021: 88.043 (GBA) De stijging van het aantal inwoners wordt berekend door een factor van 2,1 inwoners te hanteren per extra woning. Dit resulteert in de volgende inwoners aantallen: 1 januari 2022: 88.933 1 januari 2023: 90.550 1 januari 2024: 91.883 1 januari 2025: 92.564
Aantal woningen	1 januari 2021: 38.203 (BAG) De stijging van het aantal woningen is gebaseerd op de aantallen uit het Woningbouwprogramma Dit resulteert in het volgende aantal woningen: 1 januari 2022: 38.627 (WBP: + 424) 1 januari 2023: 39.397 (WBP: + 770) 1 januari 2024: 40.032 (WBP: + 635) 1 januari 2025: 40.356 (WBP: + 324)
Aantal huishoudens	1 januari 2022: 37.778 1 januari 2023: 38.465 1 januari 2024: 39.032 1 januari 2025: 39.321
Aantal inwoners onder 18 jaar	1 januari 2022: 17.045 1 januari 2023: 17.355 1 januari 2024: 17.610 1 januari 2025: 17.741
Aantal inwoners boven de 64 jaar	1 januari 2022: 20.220 1 januari 2023: 20.588 1 januari 2024: 20.891 1 januari 2025: 21.046
Aantal huishoudens met een laag inkomen	1 januari 2022: 9.243 1 januari 2023: 9.411 1 januari 2024: 9.549 1 januari 2025: 9.620
Aantal bijstandsgerechtigden	1 januari 2022: 888 1 januari 2023: 888 1 januari 2024: 888 1 januari 2025: 888
Aantal leerlingen VO	1 januari 2022: 3.269 (peildatum 1-10-21) 1 januari 2023: 3.215 (peildatum 1-10-22) 1 januari 2024: 3.215 1 januari 2025: 3.215
Aantal bedrijfsvestigingen	1 januari 2022: 9.814 1 januari 2023: 9.993 1 januari 2024: 10.140 1 januari 2025: 10.215

Bijlage 1: Nieuwe beleidswensen op volgorde van grootte

Bedragen x €1.000

Programma	Nummer voorstel	Toelichting voorstel	Soort	2022	2023	2024	2025
7. Volksgezondheid en milieu	PPN22: V&M 04TOT	Vorming reserve duurzaamheid: Klimaatneutraal 2050 / energieneutraal 2040 / circulair 2050 / biodiversiteit en klimaatadaptie 2050	Incidenteel	-1.250	0	0	0
6. Sociaal domein		Inzetten van praktijkondersteuners huisartsen (POH) jeugd GGZ bij huisartsen in gehele Hoeksche Waard	Incidenteel	-591	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen, overhead, Vpb en onvoorzien	PPN22: B&O 06	Datagedreven werken: Verdere uitvoering vanuit de pilots en vanuit de opgaven	Incidenteel	-400	0	0	0
5. Sport, cultuur en recreatie	PPN22: SC&R	Fort Buitensluis: Aanleg wandel- en fietspaden, restauratie bomvrije kazerne,	Incidenteel	-259	0	0	0
8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	PPN22: VRO 02a	Continue bouwstroom: Doorontwikkeling programma wonen (overig kosten)	Incidenteel	-250	0	0	0
6. Sociaal domein	PPN22: SD 01	Pilot Openbaar Vervoer (OV) voor minima (onderdeel Uitvoeringsagenda Samen tegen armoede 2021-2023)	Incidenteel	-175	0	0	0
6. Sociaal domein	PPN22: SD 15	Inzet jeugdhulp in het VO	Incidenteel	-134	0	0	0
6. Sociaal domein	PPN22: SD 05	Versterken van een sociaal en verbonden Hoeksche Waard en Stimuleren van persoonlijke ontwikkeling en zelfredzaamheid: Overbrugging in 2022 om taken van coach Hallowerk in vaste formatie te verwerken	Incidenteel	-120	0	0	0
6. Sociaal domein	PPN22: SD 12b	Thuis in de Kern: ontmoetingsplekken	Incidenteel	-100	0	0	0
7. Volksgezondheid en milieu	PPN22: V&M 03b	Klimaatneutraal 2050: Transitievisie Warmte	Incidenteel	-100	-100	0	0
6. Sociaal domein	PPN22: SD 09	Doorontwikkeling wijkteam door optimalisering bemensing, realisatie huisvesting, ICT, training en scholing	Incidenteel	-92	0	0	0
6. Sociaal domein	PPN22: SD 03	Verlenging Matchmaker 2022-2024	Incidenteel	-80	0	0	0
6. Sociaal domein	PPN22: SD 04	Inzet SROI coördinator (1fte). Deze functie wordt nu uit een subsidie betaald voor 1 jaar. In de Participatiewet heeft de gemeente als opdracht om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan werk te helpen. SROI is een effectief middel om deze doelgroep te begeleiden richting werk. De gemeente heeft een voorbeeldfunctie en heeft door de omvang van de organisatie veel inkooptrajecten waardoor deze doelgroep aan het werk geholpen kan worden.	Incidenteel	-80	0	0	0
6. Sociaal domein	PPN22: SD 12a	Thuis in de Kern: verhuisregeling	Incidenteel	-75	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen, overhead, Vpb en onvoorzien	PPN22: B&O 05	Beheer BGT en BAG, ontwikkelkosten luchtfotodetectie op vergunningsvrije bouwwerken	Structureel	-64	-55	-55	-55
5. Sport, cultuur en recreatie	PPN22: SC&R 03	Inhuur projectleider ontwikkelen integrale sport- en beweegnota	Incidenteel	-50	0	0	0
6. Sociaal domein	PPN22: SD 13	Oplossing knelpunten subsidies	Incidenteel	-50	0	0	0
6. Sociaal domein	PPN22: SD 14	Subsidie maatschappelijk werk	Incidenteel	-40	0	0	0
8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	PPN22: VRO 04a/b	Continue bouwstroom: Flexwonen	Incidenteel	-30	0	0	0
3. Economie	PPN22: EC 02	Uitvoeringsprogramma Beleid startende ondernemers 2022-2025	Incidenteel	-20	0	0	0
6. Sociaal domein	PPN22: SD 02	Applicaties ten behoeve van Digitaal Meldpunt Vroegsignalering schulden (onderdeel Uitvoeringsagenda Samen tegen armoede 2021-2023).	Incidenteel	-15	0	0	0
5. Sport, cultuur en recreatie	PPN22: SC&R 04	Renovatie sportvelden	Structureel	0	-76	-76	-76
5. Sport, cultuur en recreatie	PPN22: SC&R 04a	Afboeking boekwaarde oude sportvelden	Incidenteel	-105	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen, overhead, Vpb en onvoorzien	PPN22: B&O 14	Veiligheid, harmonisatie en modernisering toegangssystemen gemeentelijk vastgoed: Nieuw toegang/controlesysteem voor eenheid, gebruikersgemak, dat voorziet in moderne toepassingen.	Structureel	0	-9	-9	-9
Algemene dekkingsmiddelen, overhead, Vpb en onvoorzien	PPN22: B&O 17	Wagenpark Buitendienst (incl. verduurzaming en besparingen op exploitatielasten)	Structureel	0	-28	-28	-28
Eindtotaal				-4.079	-267	-167	-167

Postbus 2003
3260 EA Oud-Beijerland

Bezoekadressen

Kijk op www.gemeentehw.nl

 14 0186 | 088 - 647 36 47

 info@gemeentehw.nl

 www.gemeentehw.nl

 [gemeenteHW](https://www.facebook.com/gemeenteHW)

 [@gemeenteHW](https://twitter.com/gemeenteHW)

 [@gemeenteHW](https://www.instagram.com/gemeenteHW)

